

slog

UČENIČKI LIST ŠKOLE ZA DIZAJN,
GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU – SPLIT

BROJ 21 / VELJAČA 2020.

- **JUNIOR ENGINEERING ACADEMY**
Naša Škola razvija projekt u STEM području
- **PROJEKT „RAZMIŠLJAJMO ODRŽIVO“**
Učimo mlade održivom razvoju zajednice
- **TEHNIČAR ODRŽIVOG RAZVOJA I GRADNJE**
Novo zanimanje u našoj Školi

TEMA BROJA

NAŠA POSLA

Drugo mjesto
World Skills Croatia

VOLONTERSKI PUZZLE

Projekt VolON
Pojačaj volontiranje

ŠKAFETIN NAŠIH RADOVA

Projekt
Zidovi nisu prepreke

PLEŠEMO, SVIRAMO, NATJEĆEMO SE

Intervju: Luka Pavić
Slatka strana umjetnosti

PSIHIN KUTAK

10 trendova
u psihologiji

Sadržaj

Uvodna riječ

Naš je Slog napunio 21. godinu. Pamti on šarolike teme, velik broj urednika, male i malo veće naklade, preslagivanja i tiskanje u kasne noćne sate. Pamti štošta! Možete li zamisliti da se još nije umorio? Spreman je kaže za neke nove izazove, svježa događanja i važne aktualnosti. Osluškivat će Slog ne samo bilo naše Škole, nego i neke nove trendove. Dat će nam i poneki savjet, ali će nas nastojati i opustiti uz zabavni sadržaj i razne zanimljivosti. Nadamo se da će svatko od vas i u ovome broju pronaći nešto za sebe. Listati, čitati i uživati. Zato i postoji, tu među vama. Svake godine vjerno prateći duh naše Škole.

Do ponovnog susreta,

Vaše uredništvo

Impresum

SLOG Broj 21

veljača 2020.
Učenički list Škole za dizajn,
grafiku i održivu gradnju – Split

NAKLADNIK

Škola za dizajn, grafiku
i održivu gradnju – Split,
Matica hrvatske 11,
21000 Split

ZA NAKLADNIKA

Ivan Kovačević, ravnatelj

NOVINARSKA REDAKCIJA

Manuela Buzov, g3.m
Sonja Ležaja, 3.g
Mirko Arapović, g3.b

Mari Jerković, 2.a
Lana Terze, 2.a,
Antea Čulin, 3.g
Aurora Biljak, g4.m

Lucija Šalinović, g2.m
Dina Baras, g4.b
Martin Sardelić, 3.g

Vana Skračić, g3.m
Paula Marović, g3.m
Nataša Bogdanović Jadronja,
prof.
Martina Javorčić, prof.

GRAFIČKA REDAKCIJA

Tino Bašić, g3.b
Patrik Radić, g3.b
Ivan Brajić, g3.b

Mari Jerković, 2.a
Antonio Strižić, g3.b
Petar Čilaš, g3.b
Veronika Perić, g3.b

Borna Cotić, g3.b
Andrea Kolarov, g3.b
Bepo Buttiglieri, g3.b

Marino Dragović, g3.b
Ivo Krstulović, g3.b
Pave Bilan, g3.b
Edi Murgić, prof. str. pr.

FOTOGRAFIJE

Arhiva novinske redakcije
učeničkog lista Slog

TISAK

Škola za dizajn, grafiku i
održivu gradnju – Split

NAKLADA

500 primjeraka

DETALJ S NASLOVNICE

Spomenik Gaggi Bulatu,
autorskog tima: Frane Šitum,
Đani Martinić i Damir Vuičić,
prvonagrađeno rješenje

NAŠA POSLA

- 4 Dodjela priznanja za Rokoalarm
- 4 AD Plastik kao primjer održive proizvodnje
- 5 Poljudska ljepotica i 3d dizajn
- 5 ERASMUS+ projekt
- 6 Usudi se, ohrabri i reci NE nasilju!
- 7 I matematika može biti zabavna
- 7 Terenska nastava: Žrnovnica i Zvjezdano selo Mosor

Projektni dan

- 8 100 godina Bauhausa
- 10 World Skills Croatia: Drugo mjesto u državi
- 11 Festival znanosti: Budi i ti znanstvenik!

Škola ambasador EU parlamenta

- 12 Godina uspješnih projekata
- 14 Euroscola report
- 15 Projekt: Plastična noćna mora

English corner

- 16 Global Climate Strike
- 18 An English Summer Adventure
- 18 Papers Away
- 19 A Christmas Carol
- 20 In the Heights
- 20 Rainbow Rowell: Wayward Son
- 21 Karen M. McManus: One of us is lying

22 Tajni dnevnik s jednog maturalca

TEMA BROJA

24 Trendovi

Trendovi u grafici

- 26 Projekt Junior Engineering Academy: Arduino
- 28 Split Tech City: Splitska tehnološka revolucija
- 28 Stop animacija: Ježeva kućica
- 29 Posjet: Predavanje poznate dizajnerice
- 30 Digitalni tisak na tekstil
- 31 Suvremeni alati: 3D tehnologija u nastavi

Trendovi u graditeljstvu

- 32 Nagrada za zelenu i održivu gradnju
- 33 Posao budućnosti: Tehničar održivog razvoja i gradnje
- 34 Projekt: Razmišljajmo održivo

Trendovi u umjetnosti

- 36 Intervju s Franom Šitumom:
O svakom svom projektu mogu ispričati priču

VOLONTERSKI PUZZLE

Projekt VolON

- 40 Pojačaj volontiranje
- 43 Proljetna volonterska škola
- 45 72 sata bez kompromisa
- 47 Dan dječje radosti i mašte

ŠKAFETIN NAŠIH RADOVA

Projekt

- 48 Zidovi nisu prepreke

Izložbe

- 50 Naslovnice i vizualni identiteti
- 51 Projekt: Iz čega su jeli naši stari
- 52 Tradicionalna izložba učeničkih radova
- 53 Božićna izložba

54 Literarni radovi

PLEŠEMO, SVIRAMO, NATJEČEMO SE

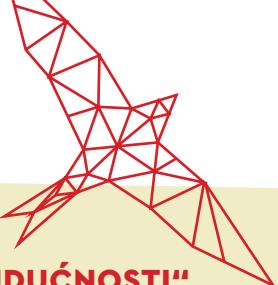
- 60 Intervju s Lukom Pavićem: Slatka strana umjetnosti
- 62 Svjetsko veslačko prvenstvo: Napadači svjetskog zlata
- 63 Olimpijske igre mladih: Zlatni reprezentativac naše Škole
- 63 Školsko natjecanje: Streljaštvo
- 63 Olimpijski haiku

TJELESNA KULTURA

64 Tjelesno vježbanje i učenje

PSIHIN KUTAK

- 66 10 trendova na području psihologije

PROJEKT „PODUZETNICI BUDUĆNOSTI“

Hrvatska udruga poslodavaca dodijelila priznanja za Rokoalarm

PRIPREMIO Mladen Bašić, prof. stručnih predmeta
ILUSTRACIJA Petar Čilaš, g3.b

U studenom 2019. godine, svečano su dodijeljena priznanja u sklopu projekta HUP-a „Poduzetnici budućnosti“, učeničkom timu naše Škole za projekt Rokoalarm. Projekt su osmisili prošlogodišnji maturanti Gimnazije održivog razvoja, pod mentorstvom nastavnika Mladena Bašića. Rokoalarm je aplikacija koja šalje obavijesti o isteku roka trajanja prehrambenih i drugih proizvoda. Aplikacija predstavlja integrirano programsko rješenje za skeniranje i automatsko

očitavanje deklaracija zapakiranih i nezapakiranih prehrabnenih proizvoda koja generira automatsku obavijest koja se šalje putem mobilnih uređaja i na taj način upozorava trgovine i krajne potrošače.

Nakon prezentacije projekta, Zdravko Plazonić, direktor tvrtke Petason d.o.o. i predsjednik Izvršnog odbora HUP-a, podružnice Dalmacija, uručio je priznanja mentoru i učenicima te skulpturu Poduzetnici budućnosti ravnatelju škole Ivanu Kovačeviću.

POSJET AD Plastik kao primjer održive proizvodnje

PRIPREMIO
Silvio Puljić, prof. stručnih predmeta

Naš 3.g je 14. svibnja, u pratnji profesora Silvija Puljića, posjetio solinski AD Plastik. Obilazak je predviđen u sklopu nastavnog predmeta Održiva proizvodnja i razvoj. Ova tvrtka je vodeća za razvoj i proizvodnju komponenata za interijere i eksterijere automobila u Hrvatskoj i jedna od vodećih u Istočnoj Europi. Ima više od trideset i pet godina iskustva u svijetu automobilске industrije, a strast i znanje njihovih zaposlenika ugrađeni su u razvoj i realizaciju svakog proizvoda kojeg izrađuju za najpoznatije svjetske proizvođače automobila. Njihova korporativna kultura temelji se na održivosti, poticanju suradnje i prepoznavanju izvrsnosti. Multinacionalna je tvrtka s osam proizvodnih lokacija u pet zemalja, a opera-

tivne aktivnosti im sežu na pet kontinenata, u više od dvadeset zemalja. Surađuju sa svojim kupcima od rane faze razvoja do finalnog proizvoda. Koriste suvremene alate i tehnike te primjenjuju specifična stručna znanja, vještine i iskustva. Usmjerenost na potrebe kupca, visoka kvaliteta, konkurentnost proizvoda i usluga su njihove temeljne vrijednosti.

Učenici su imali priliku posjetiti proizvodni pogon i upoznati se s procesom proizvodnje, od projektiranja do realizacije proizvoda. Naglasak prezentacije je bio na godišnjem izvješću tvrtke o društveno odgovornom poslovanju koje posebno naglašava pozitivni ekonomski učinak na zajednicu, zdravlje i sigurnost zaposlenika te očuvanje okoliša.

POSJET Poljudska ljestvica i 3d dizajn

PRIPREMIO
Silvio Puljić, prof. stručnih predmeta

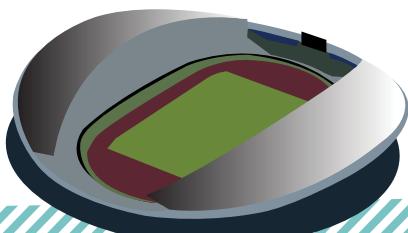
ILUSTRACIJA
Tino Bašić, g3.b

Poljudsku ljestvicu smo posjetili u pratnji profesora Silvija Puljića, 8. ožujka 2019. godine. Učenici 4. g razreda su u sklopu nastavnog predmeta 3d dizajn izrađivali segmente 3d modela stadiona. Obradili su ih u 3d modelu, 3d animaciji i 3d printu. Učenici su uz stručno vodstvo imali priliku još

bolje upoznati stadion i bogatu povijest našeg Hajduka. Poljud je djelo Borisa Magaša, jednog od najboljih hrvatskih arhitekata. Nakon Olimpijskog stadiona u Münchenu, splitski stadion izazvao je najviše pozornosti stručne javnosti na području sportske arhitekture. Upoznali smo i bogatu povijest

našeg kluba, od samog praškog osnivanja sve do velebne proslave stotog rođendana.

ERASMUS+ PROJEKT

How to live healthy in digital times for media vet learners?

Naša Škola ove godine prvi put provodi projekt u sklopu programa Europske unije Erasmus+. Projekt, uz našu Školu, okuplja i škole iz Gjøvika u Norveškoj, Kielu u Njemačkoj i Maribora u Sloveniji. Zbog nedostatka didaktičkih materijala koji bi učenike i profesionalce podučili i redovno podsjećali na važnost tjelovježbe, projekt je usmjerjen na razvoj

interaktivnih digitalnih priručnika sa specijalno osmišljene

nim vježbama, za grupu zanimanja koje obuhvaća kvalifikacijski okvir medijskog tehničara. U projektu su sudjelovale tri profesorice naše Škole (Duška Boban, Jasmina Blažević i Ana Topić), i petnaest učenika.

Ovim projektom se ne žele samo sprječiti tjelesna oštećenja onih učenika koji se školju za zanimanja koja zahtijevaju puno vremena provedenog za računalom, nego i potaknuti daljnja suradnja između škola istih obraz-

PRIPREMILA
Duška Boban,
prof. stručnih predmeta

ILUSTRACIJA
Antonio Strižić, g3.b

zovnih profila koje se nalaze na sjeveru i jugu Europe. Tako ćemo doprinijeti razvoju digitalnog radnog okruženja i jačanju zajedničkog europskog identiteta.

MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

Usudi se, ohrabri i reci NE nasilju!

PRIPREMILA

Brankica Galić, prof.

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 25.studenog 2019. održala se prigodna izložba radova učenika naše Škole u prostorijama Splitsko-dalmatinske županije. Do suradnje je došlo na inicijativu županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova, čija je članica profesorica Brankica Galić, vjeroučiteljica u našoj Školi. Plan je bio prigodnim plakatima učeničkih radova obilježiti ovaj važan datum, ukazati na probleme nasilja nad ženama te osvijestiti važnost ove teme. Mentor, Sonja Ortner i Edi Murgić svesrdno su prihvatali ideju poticanja učenika u izradi radova na ovu temu. Svojim radovima su uspjeli jasno i s pravom mjerom istaknuti bitne poruke ove priče: nulta stopa tolerancije za svaki oblik nasilja, pravednije sankcioniranje nasilnika, pružanje veće, konkretnije i pravodobne pomoći žrtvama.

Glavni plakat, koji je odabran kao vizualni nositelj projekta, napravio je učenik g3.b razreda, Tino Bašić (smjer grafički tehničar pripreme). Pod vodstvom mentora Edija Murgića, vizual s Tinovog plakata, uspješno je prenesen i na popratne materijale, kao što su letci i pozivnica za navedenu izložbu. Tino je za govornicom, prije okruglog stola, ispričao zašto se odlučio za izradu plakata s okom koje plače,

ali i budno motri. „Ovaj plakat sam izradio za sve žene u Hrvatskoj čije zlostavljanje mora odmah prestati, z a u v i j e k!“ – kazao je odlučno naš Tino, te dodao da u cijelom sustavu zaštite žena i borbe protiv nasilja, institucije države na svim razinama vlasti, mogu i moraju još puno napraviti. Bravo za Tina!

Bravo za učenike i mentore!

ZLATNA VEČER MATEMATIKE

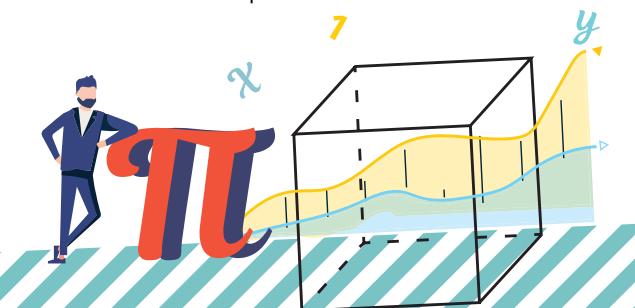
I matematika može biti zabavna

PRIPREMILA Manuela Buzov, g3.m

ILUSTRACIJA Bepo Buttiglieri, g3.b

U utorak, 3. prosinca 2019. održana je još jedna Zlatna večer matematike u Gradskoj vijećnici grada Splita. U projektu su sudjelovala četiri dječja vrtića, dvanaest osnovnih i osam srednjih škola, među kojima je i naša. Program je sadržavao više od 30 različitih aktivnosti za mlade, čija je svrha poticanje interesa za matematiku i kemiju. Čak je bilo i nekoliko „Escape roomova“ pa su se oni natjecateljskog duha mogli iskušati u natjecanju iz klasične igre Sudoku. Učenici naše Škole Stipe Ikanović (g1.m), Lea Jukić i Gea Glavan (g2.m), Marita Batalić, Filomena Ercegović, Marijana Grbešić i Paula Jajac (2.g) i Manuela Buzov (g3.m), pod vodstvom mentorica Biljane Krstulović i Darije Ćerdić Vukušić, pripremili su impresivan interaktivni štand koji je bio popularan među posjetiteljima. Napravili su modele molekula grafita i dijamanta te su bojali sol da dokažu kako i kemija može biti povezana s umjetnošću. Na izlogu su također bili raznoliki minerali, primjer kristalizirane soli te nekoliko plakata na istu temu.

TERENSKA NASTAVA

Izvor Žrnovnice i Zvjezdano selo Mosor

PRIPREMO
Matej Matijaš, 2.a

ILUSTRACIJA
Tino Bašić, g3.b

Učenici prvih i drugih razreda naše Škole su 22. listopada, predvođeni profesoricom Ines Bogdan, sudjelovali u organiziranoj terenskoj nastavi na planini Mosor. Terenska nastava je imala dva zanimljiva odredišta. Prvo odredište bilo je izvor rijeke Žrnovnice koji ima bogatu floru i faunu, a drugo odredište bila je sama Zvjezdarnica. Tamo su

učenici manjim teleskopima pogledali Kaštelanski zaljev i vrh Mosora. Zatim su poslušali zanimljivo predavanje o svemiru i Sunčevom sustavu koje su pratile prezentacija, animacije i 3d makete najvažnijih svemirskih istraživačkih letjelica postavljenih iznad nas. Najuzbudljiviji dio je bio promatranje Saturna glavnim teleskopom. Vremenske prilike su bile idealne za promatranje, a učenici su uživali u terenskoj nastavi.

DRINK ART

PROJEKTNI DAN 100 GODINA BAUHAUSA

PRIPREMILA

Teodora Grgić-Jeličić, prof. stručnih predmeta

ILUSTRACIJA

Ivo Krstulović, g3.b

21. ožujka 2019. godine održali smo naš četvrti projektni dan, kojeg smo nazvali 100 godina Bauhausa. Ugodno nas je iznenadio ovogodišnji broj radova i velik odaziv učenika i mentora.

Sa zanimljivim prezentacijama posebno su nam se predstavili matematičari, a kroz matematičke prezentacije, shvatili smo da su osnovni elementi i likovi koje koristi Bauhaus kao tipične elemente u svim područjima dizajna i arhitekture, zapravo matematički geometrijski likovi iz kojih polazi cijela teorija Bauhausa. Umjetnici su kao i uvijek kreativno spojili predmete i područja u kojima su slikarski replicirali umjetnike toga razdoblja, a izradili su i fantastičan kostim prema modelu dizajnera, kipara i koreografa Oskara Schlemmera. Funkcionalna skulptura u prostoru, osim u zanimljivom i reprezentativnom modelu, mogla se uočiti i među prezentacijama koje su izradili dizajneri metala, kao budući model za školsko dvorište. Pažnju je privukao i model kostima u metalu. Dizajneri unutrašnje arhitekture temeljito su obradili teoriju

boja, a sam je Itten izradio krug boja koji je u periodu Bauhausa konačno definirao boje, stavio ih u odnose i na taj ih način postavio u temelj modernog dizajna.

Naši su se grafičari dosjetili kako od ozbiljnog Bauhausa izraditi platformu za igru od ručnih klasičnih igara, sve do onih digitalnih koje u podlozi imaju Bauhaus motiv. Pripredili su i plakate na zadani temu, s uzorom u originalnim plakatima, a jednako tako su ih i modificirali i pretvarali u moderne plakate. Zanimljivo je bilo vidjeti učenike naše, ali i drugih škola, koji su se rado zaustavljali privučeni igrama i interaktivnom izložbom.

Posebnu su važnost ovom danu pridonijeli i naši dizajneri koji su prezentirali dvije replike originalnih stolica iz ovoga perioda. Sama je tema obrađena i na ostalim satovima općeobrazovnih predmeta, a zajedno smo naš projektni dan učinili posebnim u okvirima našeg školskog ozračja.

WORLD SKILLS CROATIA 2019

Drugi u državi

PRIPREMILA

Teodora Grgić-Jeličić,
prof. strukovnih predmeta

■ Malduk Vlahović osvojio je 2. mjesto u kategoriji Grafička tehnologija i dizajn, a plakati Fani Velagić i Luciane Duplančić su osvojili 3. mjesto na međusektorskoj smotri.

Natjecanje je održano u Zagrebu na Velesajmu, u radnom i veselom ozračju. Velesajam je bio centar strukovnih zbivanja. „Strukovnjaci“ su se okupili na jednom mjestu kako bi prikazali javnosti, a ponajviše učenicima osnovnih škola svoje vještine. Niz različitih strukovnih disciplina održalo je svoja natjecanja od 27. do 29. ožujka 2019. prvi put na sasvim novi način. Od naših učenika sudjelovali su: Malduk Vlahović, g4.b (grafički urednik-dizajner), u disciplini Grafička tehnologija i dizajn pod mentorstvom Edija Murgića, a u disciplini Medijska tehnologija, našu Školu je predstavila Paula Srđanović, g4.m (medijski tehničar), pod mentorstvom prof. Duške Boban.

Naši rezultati nisu zanemarivi. Učenik Malduk Vlahović osvojio je vrijedno drugo mjesto s radom kalendar na ekološku temu „Dan planeta Zemlje“, a učenice Fani Velagić i Luciana Duplančić su osvojile treće mjesto. Nakon održanog natjecanja, Županija je odlučila nagraditi uspješne učenike i mentore. Tako su u srpnju na Prirodoslovnom fakultetu učenici i mentori bili nagrađeni za svoja postignuća na natjecanju World skills Croatia.

U okviru ovogodišnjeg Festivala znanosti, sudjelovali smo na smotri istraživačkih radova i pokusa pod nazivom „Budi i ti znanstvenik“. Naši su mladi matematičari pod mentorstvom profesorice Biljane Krstulović po treći put sudjelovali na Festivalu igara i matematičkih problema, a sama tema nosila je naziv „Boje“.

Prvog je dana održavanja manifestacije na splitskom FESB-u od 10 do 13 sati održana uvodna prezentacija aktivnosti većeg broja visokoškolskih ustanova i znanstvenih institucija našega grada.

Učenici: Dina Baras, Katarina Milan Stude, Karla Ujaković i Josip Vuletić, zajedno su s profesorom Tomislavom Jukićem-Peladićem i profesoricom Teodorom Grgić-Jeličić pripremili plakate, prezentacije i malu radionicu vezanu uz ovogodišnju temu. Učenici su imali priliku preuzeti ulogu predavača, a njihova znanja su provjerili znanstvenici predavači. Nije im bilo lako, ali istražujući temu i analizirajući ponuđene materijale s interneta, naučili su puno. Njihovi profesionalni prikazi i zorne radionice privukli su velik broj posjetitelja. Na našem standu objašnjavao se i proces miješanja osnovnih boja i nastajanja sekundarnih. Govorilo se i o različitostima nijansi boja kod prikaza na ekranu i samog tiskanja, čiji razlog leži u različitim modelima boja RGB i CMYK. Na je štand uistinu bio živopisan i koloritan.

Spremni smo za nove izazove i neke nove festivale!

FESTIVAL ZNANOSTI

Budi i ti znanstvenik!

PRIPREMIO Josip Vuletić, g4.b
ILUSTRACIJA Antonio Strižić, g3.b

**ŠKOLA AMBASADOR
EUROPSKOG PARLAMENTA**

Godina uspješnih projekata

PRIPREMILA
Marijela Gulin, prof.

U protekloj godini provodili smo brojne aktivnosti unutar obveznih modula, ali i izvan njih.

U protekloj školskoj 2018./2019. godini, ujedno trećoj godini EPAS programa, provodili smo brojne aktivnosti unutar obveznih modula, ali i izvan njih. Dvanaest stalnih i još toliko povremenih entuzijasta i mladih ljudi željnih novih iskustava, pomočio je da sve svoje zamisli provedemo u djelu. Tko smo to mi? Krenimo redom:

Paula Srdanović, Nada Vuletić, Iris Bećica i Luka Končan iz 4.g.m, Ivana Topić i Nina Cecić Vidoš iz 4.G, Roko Čeko, Lovre Lacić, Lana Grubišić i Ana Grbeša iz 3.g, Dora Marinković, g3.m i Vana Skračić g2.m te mentorice Marijela Gulin i Nataša Bogdanović Jadronja. Svatko je, kao i uvek do sada, dobio zadatku prema svojim afinitetima i željama pa smo tako odradili brojne prezentacije, dizajnirali plakate, animacije i crteže, montirali videa i rješavali kvizove.

Tijekom prvog polugodišta pokušali smo učenicima naše Škole približiti teme kao što su tolerancija, demokracija, finansijska pismenost, povijest i institucije EU. U sklopu svake teme učenici su osmisili igru ili radionicu da bi je učinili zanimljivom i bližom svojim vršnjacima. Osim prezentacija, rado smo sudjelovali na različitim panelima i tribinama. U prosincu smo tako sudjelovali na tribini „Sport kao akcelerator razvoja kod djece i mladih“ u organizaciji zastupnice Željane Zovko u kinu Zlatna vrata, gdje su govornici između ostalih bili i šticienci doma Maestral.

Panel u našoj Školi nazvan „U susret parlamentarnim izborima“, organizirao je EDIC Split, na kojem su nazočili brojni maturanti i educirali se o važnosti izlaska mladih ljudi na izbore.

Na panelu su govorili Mate Prlić, vlasnik i urednik portala Dalmatinski portal, dr.sc. Domagoj Bebić s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, Tomislav Korman i Marko Boko iz EU parlamenta ZG te Srećko Radnić iz JU Rera.

Sljedeća važna aktivnost bio je Panel o nacionalnim manjinama u našem gradu, kojeg smo održali zajedno s IV. gimnazijom u Gradskoj knjižnici Marka Marulića u Splitu.

Mladi ambasadori proveli su anketu među svojim vršnjacima na tu temu, snimili video s učenikom naše Škole, Yurijem Kyrylo Holodovychem, pripadnikom ukrajinske nacionalne manjine, dizajnirali smo plakate i postere te održali prezentaciju. Panelu su također nazočili predstavnici talijanske, bošnjačke i makedonske manjine u Splitu. Učenici su osvijestili važnost učenja o različitim kulturama i običajima kao važnom putu prema prihvaćanju različitosti i integracije u društvu.

Nakon toga pripremali smo se za sudjelovanje na Euroscoli u Strassbourgu koje smo osvojili kao nagradu za kvalitetno i kreativno provođenje programa. Aktualne teme o kojima smo diskutirali bile su Okoliš i obnovljivi izvori, Sigurnost i ljudska prava, Europski izbori, Budućnost Europe, Migracija i integracija i Zapošljavanje mladih.

Po povratku iz Strasbourg pozvani smo na Prvi transnacionalni dijalog Hrvatske i Italije u organizaciji Edic Split na temu Parlamentarni izbori. Učenici su iznijeli svoja mišljenja i uspješno debatirali sa svojim kolegama iz Italije.

U svibnju smo obilježili Dan Europe i 70 godina Vijeća Europe. Ovogodišnja centralna tema bila je Budućnost madih.

Učenici su istraživali koji su to poslovi kojima bi se mladi ljudi mogli baviti u budućnosti, promjene koje nam donosi streljivo napredak tehnologije te njezin utjecaj na zapošljavanje. Isto tako proučili su položaj Hrvatske u kontekstu Četvrte industrijske revolucije te se informirali o potrebnim vještinama u 21 stoljeću. Prezentirali su svoje zaključke učenicima trećih i četvrtih razreda, a uz to su i analizirali re-

ŠKOLA AMBASADOR

Drugi Cross border dijalog u Rimu

zultate ankete kojom se ispitala spremnost naših maturanata za promjene u zapošljavanju koje se očekuju u budućnosti.

Nakon prezentacija, učenici su razgovarali o pozitivnim i negativnim utjecajima napredne tehnologije i robotizacije na svakodnevni život, a osobito na stvaranje

■ Ovakve izvannastavne aktivnosti potiču razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja i jačaju intelektualni kapacitet.

novih poslova, odnosno gubitak postojećih i mogućnost zapošljavanja u budućnosti.

Napravili smo i mini izložbu tematski povezanih plakata i tako kroz vizualni izričaj pokušali približiti ovu problematiku našim maturantima.

Potom su 10. svibnja 2019. naši mlađi ambasadori sudjelovali na Druženju mlađih „ovajputglasam.eu“, održanom na Europskom trgu u Zagrebu u sklopu Tjedna Europe. Druženje je organizirao Ured Europskog parlamenta. Ove godine naglasak Skupa mlađih bio je na participaciji na izborima za Europski parlament koji se u Hrvatskoj održavaju 26. svibnja 2019. godine.

Posljednja aktivnost u ovoj školskoj godini bila je „Drugi cross border dijalog“, u Rimu, odnosno uzvratni posjet i nastavak razgovora koje smo vodili s predstavnicima iz Italije. Ovaj put je tema bila „Kakvu Europu želimo?“, unutar koje smo razmjenili mišljenja o migracijama, obrani i sigurnosti, te jačanju eurozone.

Učenici su također imali priliku prošetati Rimom, osjetiti dašak Vječnog Grada, družiti se i uživati u razgledavanju.

Ovakve izvannastavne aktivnosti su od izuzetne važnosti jer potiču razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja i jačaju intelektualni kapacitet. Komunikacijom s predstavnicima drugih naroda i kultura razvija se solidarnost, promiče različitost i podupire aktivno i odgovorno sudjelovanje mlađih ljudi u svakodnevnom životu u lokalnoj i globalnoj zajednici.

Još je jedna godinaiza nas, odradili smo puno zadataka, sudjelovali u najrazličitijim aktivnostima, ali što je najvažnije naučili puno o sebi, svojim mogućnostima i granicama. Vidjeli smo koliko možemo postići ukoliko se istinski potrudimo.

I za kraj, sve što smo napravili posvećujem maturantima generacije 2018./2019., našim prvim ambasadorima juniorima i želim im uspješan i sretan skok u novi život. Ekipa, hvala!

Dodjela plaketa škola ambasador EP

Druženje mlađih ovajputglasam.eu u Zagrebu

**ŠKOLA AMBASADOR
EU PARLAMENTA**

Euroscola report

PRIPREMILA
Peta Lisica, g4.m

The students of our school have won the Euroscole program as a reward for their successful work on the EPAS project

The students of our school, young ambassadors of the EP, attended the Euroscole in Strasbourg.

Together with their mentors Marijela Gulin and Nataša Bogdanović Jadronja they have won the Euroscole program as a reward for their successful work on the EPAS project, they have been implementing for the third year in a row at school and in the local community.

The Euroscola is designed to help students simulate the work of Members of Parliament by discussing current topics such as: Environment and Energy, Security and Human Rights, European elections, The Future of Europe, Migration and Integration and Youth Employment.

On Friday, 29th of March, twenty students from School of Design, Graphics and Sustainable Building in Split visited the European Parliament. We arrived at 8.00 a.m. along with other participants from other European countries. The staff led us to the waiting

■ Our group was one of the top four that participated in the quiz. We were nervous but very proud of ourselves and ended up in the 3rd place.

room where we were informed about our tasks. After we had been introduced to the programme I went to meet other student journalists.

At 10.00 a.m. everyone was transferred to the Chamber where the members welcomed us with a speech. Afterwards, all 24 schools presented themselves and their countries. Nina Cecić Vidoš and Ivana Topić gave three minute presentation about our town and country. When the presentations ended, students asked Parliament representatives about their opinion on the main topics regarding EU. At 12.45 p.m. we had lunch at European Parliament restaurant where all students were split into groups of four and each member had to be from a different country. I was lucky enough to be a part of a group with three great girls.

After lunch, other journalists and I had a press conference with Mr. Luis Martinez Guillel. He answered all our questions patiently and thoroughly. When the press conference finished, we had 30 minutes to interview each other. That was new but fun experience where I got to know other people's opinion on different EU topics. We took group photos and every journalist proudly stood next to his/her flag. After taking group photos we went to the Parlamentarium and watched a short 360° movie. It was very interesting and enjoyable to watch, we were all impressed.

At 4.00 p.m. everyone returned to the Chamber and listened to the presentations of reports adopted in working groups. Each of six groups chose their spokesperson to present their conclusions and proposals. After their speech they answered the questions that students from other groups asked. At the end, it was the final of „Eurogame“ and my group was one of the top four that participated in the quiz. We were nervous but very proud of ourselves and ended up in the 3rd place. It was a great way to end this special day.

This visit to the Parliament was very educational. We were informed about a lot of important topics regarding the EU and at the same time we made some new friends from all over Europe. I think it is important for young people to learn about serious topics in fun and creative way. This was an amazing experience that I am happy to be a part of.

PROJEKT
**PLASTIČNA
NOĆNA
MORA**

PIŠE
Sonja Ležaja, 3.g

Ove školske godine dobili smo iznimnu priliku natjecati se u izazovu tko će bolje iskoristiti jednokratnu plastiku i napraviti bolju zamjenu za nju. Nositelj natjecanja je Grad Split u suradnji s Udrugom za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce. Sastajali smo se više puta te smo uz dobru zabavu i učenje izradili mnoštvo igračaka za djecu i ukrasa za bor od stiropora, plastičnih boca, čepova i drugog plastičnog materijala. Izradivali smo i prirodnu kozmetiku, šećernu pastu za depilaciju i balzam za usne. Čak smo se i depilirale na radionicama. Ukrasili smo platnene vrećice sa motivima drveća imora koje su upozoravale na posljedicu prekomjerne upotrebe jednokratne plastike. Izradili smo i stalak za olovke te napravili kasicu prasici s natpisom „Save money and planet“. Naša kolegica Sara je isplela košaricu koja je bila predvina. Dodjela nagrada bila je 2. prosinca u Gradskoj knjižnici Marka Marulića. Sudjelovalo je više osnovnih i srednjih škola. Iako nismo osvojili glavnu nagradu, dobro smo se zabavili. Sudjelovanjem na ovom projektu postali smo svjesniji koliko plastike dnevno upotrebljavamo te smo odlučili smanjiti njeno korištenje, pogotovo jednokratne plastike. Time ćemo pomoći okolišu. Sudjelujući u ovom projektu obogatila sam svoje znanje, naučila mnoga korisnih informacija te odlučila to primjeniti u praksi.

Učenici koji su sudjelovali u projektu su: Duje Barbarić, Andrea Stipić, Vanna Ivčević, Leona Odžak, Lara Antonijević, Sonja Ležaja, Sara Serdar, Katarina Šore, Marin Bilić, Gea Glavan, Filomena Ercegović, Marijana Grbeša, Paula Jajac i Lara Tičina. Posebno zahvaljujemo našoj na-

FRIDAYS FOR FUTURE

Global Climate Strike

PIŠE

Manuela Buzov, g3.m

ILUSTRACIJA

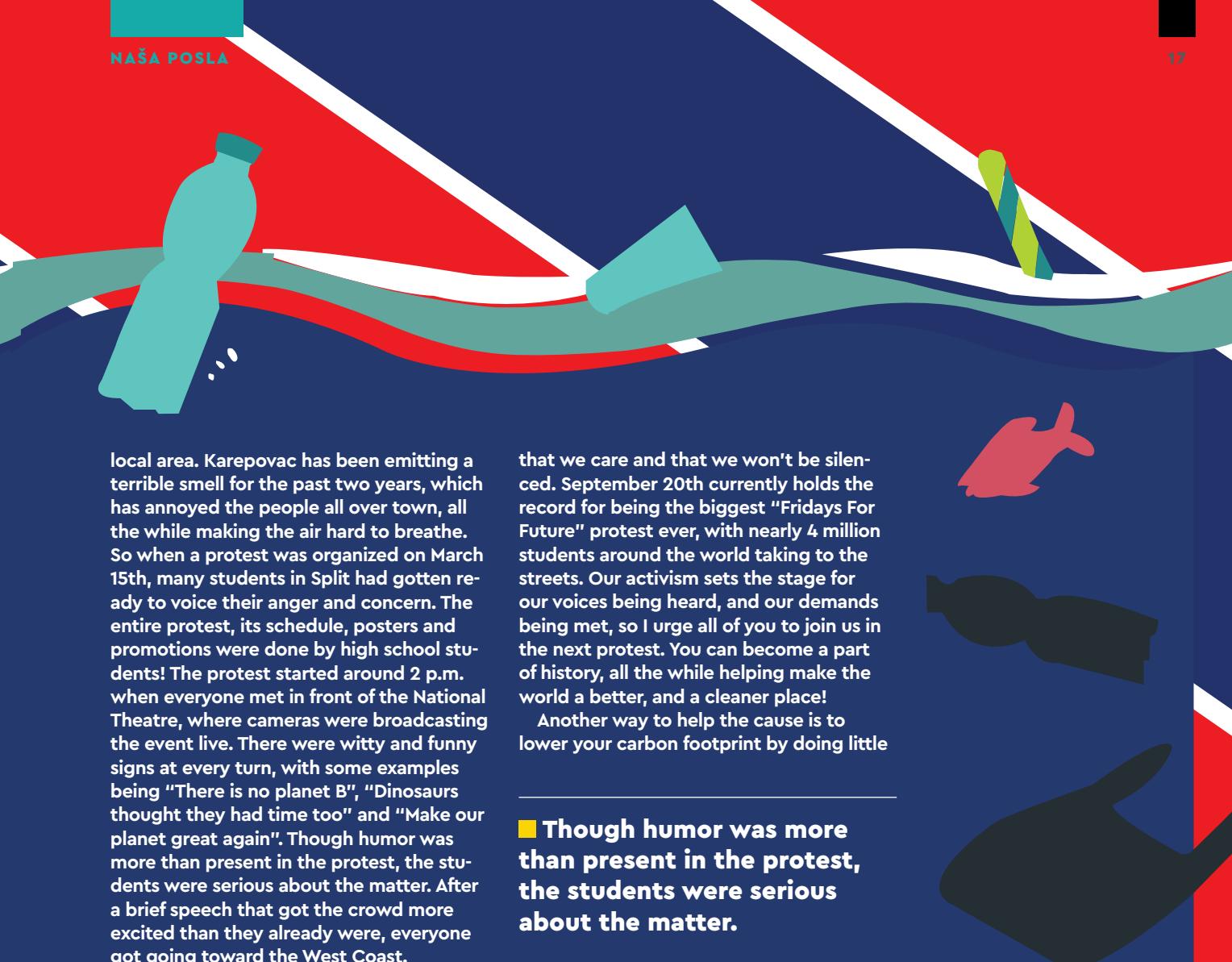
Marino Dragović, g3.b

In August 2018, a teenage girl from Sweden started spending her school days protesting outside the Swedish Parliament building. After a few weeks, more and more people from her school joined, and similar events started popping up everywhere as the phrase "Fridays for Future" started getting wind on social media. As you probably already know, we're talking about the incredible Greta Thunberg, who recently got named Time magazine's person of the year 2019 for her activism in 2018 and 2019.

Greta started a movement that has spread all over the world, with students gathering every Friday to show their concerns about the environment, as well as their anger at the government for not doing enough to stop global warming. The movement was very much needed, with only 54% of Europeans believing that climate change is a serious problem, and with a lot of people (including some reporters) that still believe climate change itself is just a myth. With young people all over the world protesting with Greta at the forefront, even world leaders started taking us more seriously.

She has recently spoken at the U.N.'s Climate Action Summit, where she expressed her anger at the current world leaders, who do little to combat the ongoing climate problem. "You have stolen my dreams and my childhood with your empty words. And yet I'm one of the lucky ones. People are suffering. People are dying. Entire ecosystems are collapsing. We are in the beginning of a mass extinction, and all you can talk about is money and fairy tales of eternal economic growth. How dare you!" -she called out the leaders in a speech that got the world talking about both her and the environment.

Here in Split, we have had a problem with our environment for a while, most notably Karepovac, the trash dump site of the

local area. Karepovac has been emitting a terrible smell for the past two years, which has annoyed the people all over town, all the while making the air hard to breathe. So when a protest was organized on March 15th, many students in Split had gotten ready to voice their anger and concern. The entire protest, its schedule, posters and promotions were done by high school students! The protest started around 2 p.m. when everyone met in front of the National Theatre, where cameras were broadcasting the event live. There were witty and funny signs at every turn, with some examples being "There is no planet B", "Dinosaurs thought they had time too" and "Make our planet great again". Though humor was more than present in the protest, the students were serious about the matter. After a brief speech that got the crowd more excited than they already were, everyone got going toward the West Coast.

Along the way, they received excited looks from tourists and citizens alike, and some even chose to join the protest! The students made sure that they were loud, and that everyone on Riva and Marmontova Street could hear them.

Once they arrived to the West Coast, they went to the building of the mayor's office, and the organizers held a speech. They talked about how the youth will not be silenced, and how we will not back down until we see real change. The crowd cheered after each point made by the speaker, and adults gathered to listen and to support the protest. After that, the crowd made its way back to Dardin, still holding their signs high up in the air. Once there, the organizers began another speech, this time thanking all the participants for joining the protest, and making it an overall fun and interesting experience.

Protests like these are very important for our future, and by joining the movement Greta Thunberg started in 2018., we show

that we care and that we won't be silenced. September 20th currently holds the record for being the biggest "Fridays For Future" protest ever, with nearly 4 million students around the world taking to the streets. Our activism sets the stage for our voices being heard, and our demands being met, so I urge all of you to join us in the next protest. You can become a part of history, all the while helping make the world a better, and a cleaner place!

Another way to help the cause is to lower your carbon footprint by doing little

Though humor was more than present in the protest, the students were serious about the matter.

things like turning off all devices one is not using , decreasing paper use or taking alternative modes of transportation like bikes. Try to stop using plastic, and replace it with other, more environment friendly materials. You can start small by using a tote bag instead of its plastic counterparts, and eventually you can start composting and separating waste and recycling! It might not seem like you're doing much at the beginning, but change always starts with an individual - just look at Greta!

These protests are just the beginning of a change that's coming, a step in a right direction towards a brighter future. A future where we won't have to worry about global warming, and where clean water and air are accessible to everyone. Until we get there, the protests will continue, and Greta will continue to speak out while we'll take to the streets to make our voices heard. We hope you'll join us in the next protest, and that together we will make a change!

An English Summer Adventure

PIŠE Sonja Ležaja, 3.g

Summer vacation was special this year as I was able to go to England on an English course. Nine of us – me, Marieta Duplančić, Andrea Vukojević, Mia Radačić, Vana Skračić, Antea Klepo, Rafaela Nadoveza, Karlo Perović and Marija Vukorepa- accompanied by two English teachers, Ms. Topic and Mrs. Gulin decided to improve our language skills and see English culture and lifestyle in person. So, teachers booked a course, parents paid for the flight and course and we promised to behave as we represented not only our school but our country as well.

On a hot day in August, we all met at Split Airport. It was dawn

but we were so excited as if it was noon. First we flew to Zagreb airport and then to Frankfurt. That's where things got a bit complicated. We missed our flight from Frankfurt to London due to delay in Zagreb so we stayed at Frankfurt airport for 5 hours. At first we were upset, but soon we started to explore the airport and the life it has with all the people flying all around the world. Anyway, in the evening we came to London Heathrow Airport and soon the bus took us near our destination – a town called Tiverton which is situated in the South West England, in English county Devon.

The host family was the best as they were so generous, good, kind

and patient with four teenagers from Croatia. They really made sure that we felt as if we were at home, even prepared us special meals and introducing us with their town and culture. They showed us the famous British hospitality and English was of life as it really is. And I must say that all English people that I have met are really nice and polite.

For five days we had morning classes and I have to say that staff at SOL made sure we had very interesting lessons with emphasis being put on developing our fluency and communication skills. We had workshops, we worked on projects and prepared a presentation, so I could say that we really had a

NAŠA POSLA

NAŠA POSLA

practical approach to learning and using English language. For me, the best part was the trips to surrounding area that we had every day. On the first day we had a walking tour around Tiverton while the second day we went to Woolacombe, a seaside resort on the coast of North Devon which is famous for surfing and family holidays and has one of the best sand beaches I have ever seen. I was impressed by the dramatic coastal cliffs and landscape, especially the view of the Atlantic. The third day we went on a day trip to Torbay, a borough in Devon that consists three main towns around the marine inlet of Tor Bay: Torquay in the north, Paignton in the centre, and Brixham in the south. We walked a lot but it was worth it. The nickname English Riviera is so correct. Sandy beaches and the atmosphere are really something. On the fourth day we went on a trip to Exeter, the county town of Devon which is famous for two campuses of the University of Exeter. Who knows, maybe we'll study there in future? The fifth day was booked for a long walk from Haytor to Widecombe and we had a chance to see a beautiful landscape. On Saturday

we had to prepare a presentation at school and show how much we had learned from the course. After that came time to part as we were leaving Tiverton to visit London before heading home. We expressed our gratitude to our wonderful hosts and got on the bus to London.

London. Many books are written about it, many film, so much good music and fashion came from London but nothing prepared me for it. The city of London is overwhelming, huge and simply beautiful. It has an energy of the whole world in one city and I couldn't help but fall in love with it. We went sightseeing thus visiting all the main attractions that we've read about in the book all these years such as Big Ben, the Buckingham Palace, Houses of Parliament, Westminster Abbey and many more important sights. For me, London was like a dream come true as I had a chance to see a multicultural and energetic city.

I was sad to return home because I had such a great time in England. I bought presents for my family, especially books that they like to read. I liked England so much that I'm going back for winter holidays.

Papers away

PIŠE Mirko Arapović, 3.gB

My name is Mirko and together with my friend Bepo we tried a new way of writing things down – via laptops. This first started when we realized that on some days we mostly have our notebooks and barely two books so we thought we might try to replace notebooks with laptops. It went really good, professors understood it and basically we now carry approximately three kilograms in our bags, which is way less than it would usually be. When writing on a laptop it is way more readable than my handwriting and I can always fix something if I don't like it in the end. I can change the design of the text, underline things easier and print as many copies of the text as I want. Though there is one minus in all of this. Laptops require electricity so we need chargers, mine unlike Bepo's can't last for more than 5 minutes due to its damaged battery. But luckily our school is well equipped with everything we need, from plug-ins to Internet access. So if this is the new way of writing, it's truly papers away which might be in tune with the new trend of sustainability. We are saving trees everyone! And whether this is just a bend for notebooks or their end time will tell.

A Christmas Carol

PIŠU

Mari Jerković, 2.a; Lana Terze, 2.a

FOTOGRAFIJA

www.croatiaweek.com

In the month of October, we went to see a play called A Christmas Carol. The play is based on a book of the same title by Charles Dickens in which the main character, Ebenezer Scrooge, is visited by three ghosts. The visit of the ghosts change him deeply...

A very talented group of individuals came to the Lora theatre. They are The American Drama Group Europe formed by Ohio native Grantly Marshall in the city of Munich. Our teacher, Ana Topić, suggested seeing the show and we are happy we did because the performance was amazing.

The group came to the stage with very little props. They had to act mostly using their emotion and gestures. Their accent was very pleasant to listen to but you had to concentrate if we wanted to understand everything. There was also a limited number of actors so some played multiple characters. It was done very professionally.

As for the audience, people were laughing and it was obvious that they were having a good time.

In our opinion the show was spectacular. We recommend everyone to see the performance if they ever get the chance to.

IN THE *** HEIGHTS

RECOMMENDATIONS

In the Heights (2020)

PIŠE

Antea Čulin, 3.g

In the Heights is a musical written by Grammy, Emmy and Tony award winning all rounder Lin-Manuel Miranda; also famous for creating Hamilton the musical. Behind the production of the movie are many famous names such as Jon M. Chu (director of Step Up 2, Step Up 3D and Crazy Rich Asians), Christopher Scott (co-creator, Teen Beach Movie, Step Up 4, Step Up All In) and many more. Musical follows the story of NYC neighbourhood, Washington Heights, which is populated by mostly Hispanic-Americans. Storyline focuses on everyday struggles of the small community, but centre of attention is on Usnavi de la Vega and his indecision about staying in the neighbourhood. With "barrio" slowly losing its colours and identity, will Usnavi's wish of going back to his homeland change? Or is there anything else that could keep him in Washington Heights?

Musical as a form of art developed at the beginning of 20th century. During the performance actors deliver their feelings through singing, dancing and acting. This makes musicals much more enjoyable to watch than regular plays. Even though I am not a huge fan of musicals this one caught my attention and it got me anticipating for the movie's release. As much as music is important in musicals it also has a huge impact on our lives. Throughout my life music has always been something I could relate to and find comfort in and even though the genres I prefer have changed the role of music in my life still remained the same.

RECOMMENDATIONS

Rainbow Rowell: Wayward Son

PIŠE Marina Belošević, g4.m

This sequel to the 2015 young adult novel titled Carry On wasn't supposed to happen but, due to immense popularity Carry On got and the constant begging from the fans, Rainbow Rowell complied and 4 years later published Wayward Son as a continuation on the story.

Rainbow Rowell was a popular author long before publishing Carry On. Her other, older works include Eleanor and Park, Landline, Fangirl and Attachments. Curiously, Carry On wasn't supposed to be a whole separate novel according to Rowell, but instead just a couple of chapters published along with Fangirl. In Fangirl the main character Cath writes fanfiction about characters Simon and Baz, and their story was supposed to be just that. But readers saw potential and, again, begged Rowell to make their story a separate book, so she did.

What's interesting about these books is that they are heavily influenced by Harry Potter. Rowell described it as a different take on the "chosen one" trope which became popular since the release of Harry Potter and to this day its popularity didn't reduce. Seeing a trope live so long is peculiar since readers often get bored of reading similar content over and over again.

But to continue with the novel; it is a story of Simon Snow who is most probably the worst Chosen One to ever be chosen, his roommate/nemesis Baz surely thinks so. It's their last year at the Watford School of Magicks, Simon can't make his spells work without

making something catch on fire and on top of that there is a monster running around, wearing Simon's face, and his infuriating nemesis Baz didn't even bother to show up.

Wayward Son deals more with the after effects of being the Chosen One. He is supposed to get his happy ever after but instead he is tormented by his own thoughts. The sequel is more about Simon finding himself rather than him being a tool to defeat the monster. The release of the sequel brought back the hype Carry On started and resurrected the genre.

These books are great for anyone, they are action packed, beautifully written and filled with loveable and relatable characters. If you've read Harry Potter and look for something similar this is a book for you, but don't get me wrong, even if it does include Harry Potter parallels it is still its own story, with its own world and characters. And if, after reading this book, you choose to look for something new to read I would recommend browsing Goodreads for ideas or finding an interesting YouTuber who does book reviews to see which books people are getting excited about next.

Also keep in mind that after publishing Wayward Son, Rainbow Rowell declared that there will be a third part titled "Any Way the Wind Blows", the release date of this book has not yet been confirmed but it is rumored to be in 2020 so this leaves you with more than enough time to pick up book one and two and read them just in time for book three.

RECOMMENDATIONS

Karen M. McManus: One of us is lying

PIŠE

Aurora Biljak, g4.m

Reading books can be considered a boring hobby. Who wants to sit around the entire day looking at a piece of paper with words on it when you can do plenty of other interesting things in life, right? I couldn't disagree more to be honest. What is interesting about it is that the only thing you have to do is to give your brain a chance to do all the work and let your imagination run wild.

One of my all time favourite books has to be "One of us is lying" by Karen M. McManus. One of Us Is Lying is an award-winning contemporary, young adult, mystery/suspense novel. The story begins when the five major characters — Bronwyn, Simon, Nate, Cooper, and Addy — attend detention with teacher Mr. Avery after he found phones in each of their school bags, against the high school's no-phone policy. During their detention they hear the sounds of a collision coming from the school parking lot, and while the students investigate through the window, Mr. Avery leaves to see if he can help. Simon — creator of the 'About That' gossip app — begins a speech about the stereotypical personalities of the other four students and how he, through the medium of his app, is the omniscient narrator. He then drinks water from a plastic cup, announces that it tastes bad, then suffers a fatal allergic reaction. The question stands. Who murdered Simon? Is it the brains Bronwyn, the beauty Addy, the criminal Nate or the athlete Cooper.

But this is just my favourite book. There are plenty of other books and genres to choose from. For example maybe you like the fantasy style a bit more so you can try reading "Percy Jackson" or the notorious "Harry Potter" series, maybe you like romance novels more and there are plenty of books on that theme out there "Everything, everything" for example or "Fangirl" (or any book by John Green for that matter). In case you prefer dystopian novels I highly suggest the Hunger Game series or the Maze Runner series. No matter what book you decide to pick up I promise you you'll never get bored. Once you turn off the overthinking side of your brain and turn the creative one on a whole new world opens. So, why not give it a try?

Nakon dugo vremena, napokon je došao najočekivaniji dan svakog srednjoškolca – ekskurzija. Dani prije nje tekli su iznimno sporo, da bi na sam dan polaska, kada smo doslovno letjeli poput muha bez glava, obavljajući sve što smo odgađali do posljednjeg trenutka, treptaj oka označavao sat vremena. Dogovor je bio da se nađemo u 21 sat na Sukoišanskoj, ali su neki došli puno ranije, „za svaki slučaj“. I neka, bolje je da su uranili, a ne da su, poput nekih, kasnili. Nakon svih pozdrava, posjedali smo u autobus i odbrojavali sekunde do zatvaranja vrata i gašenja autobusne rasvjete. Kada smo napokon krenuli i kao mala djeca uzbudeno mahali roditeljima. Počeli smo pjevati i tako lijepo obilježili početak našeg putovanja.

Već nakon prvih nekoliko sati, većina putnika bila je u dubokom snu, dok se ostatak trudio „održati“ veselu atmosferu.

MATURALNO PUTOVANJE

Tajni dnevnik s jednog maturalca

PIŠU

Aurora Biljak, g4.m
Marija Čagalj, g.4m

ILUSTRACIJE

Patrik Radić, Tino Bašić, Petar Čilaš, g3.b
www.colourbox.com

Do granice sa Slovenijom, autobus je potpuno utihnuo, sve dok nas nisu „izvukli“ iz njega. Slovenska granica – nekima prva, a neki više ni ne broje, jedina je koju svi pamte. Dolazak u München bio je sve, samo ne veselo. Razočarani uzdasi odjeknuli su autobusom nakon obavijesti da prije hotela idemo u obilazak. Obilazak je bio za pamćenje; posjetili smo Deutches Museum i nakon toga smo, napokon oslobođeni od zatvorenog prostora autobusa, veselo krenuli u samostalno razgledavanje grada.

U popodnevnim satima, na našu veliku radost, uputili smo se prema hotelu. Hotel u Münchenu nas je ostavio bez daha. Raskošnost i sofisticiranost samog ulaza, restorana i soba, bila je sve samo ne tipična za smještaj namijenjen srednjoškolskoj ekskurziji. Sva prigovaranja, umor i pospanost nestali su, a mi smo nestрpljivo očekivali trenutak kada će nam uručiti ključeve koji su nam služili kao ulaznica u taj „raj“. Večer u Münchenu prošla je pustolovno; neki od nas do bili su priliku po prvi put se provozati metro prijevozom do centra grada, a s vodičima, Krešom i Davorom smo krenuli u obilazak. Taj nas je obilazak doveo do pivnice Augustiner Brauhaus, u kojoj smo imali organiziranu tradicionalnu njemačku večeru. Iduće jutro, odmah nakon doručka, odjavili smo se iz hotela i uputili smo se prema Allianz Areni. Arena nas je ostavila bez teksta, svaki je detalj poseban i za pamćenje, a naša Lena nam se trudila što bolje prepričati njenu povijest i dotaknuti se njene budućnosti. Arenu smo napustili zapanjeni činjenicama koje smo saznali. Nakratko smo se zaustavili u suvenirnici, a nedugo nakon toga smo krenuli prema Info Welt BMW-u. Prije samog dolaska u BMW, uzbuđenje je bilo na maksimumu. Motori, koje nikad nećemo imati, automobili o kojima možemo samo sanjati, svi su bili tu, izloženi. Na nama je bilo da, poput male radoznale djece, uđemo u svaki od njih i osjetimo se važnima bar na taj kratki trenutak.

Nakon još jedne iznimno duge vožnje, napokon smo stigli u Prag, prijavili se u hotel i spremili za večernji izlazak. Naredni dan smo razgledavali Prag i njegove znamenitosti: Katedralu sv. Vida, Samostan sv. Jurja, Loreta, Zlatnu Ulicu i Karlov most. Grupno se razgledavanje nastavilo odlaskom na ručak koji je bio organiziran u sklopu plovidbe rijekom Vltavom. Idući dan je bio namijenjen rekreaciji u ZOO Troja. Par sati ponuđenih za razgledavanje nije bilo ni približno dovoljno za potpuni obilazak zoološkog vrta, ali nam je bilo i više nego dovoljno vremena za isčekivanje povratka u grad na ručak. Treći večer su obilježile zgode s drugim školama koje su odsjele u istom hotelu i zbog kojih smo put u Dresden proveli nasmijani, prisjećajući se istih. Dresden je grad u kojem smo proveli najmanje vremena, a koji nas je najviše očarao Kraljevskom palačom i vrtom koji je krasni. Čak ni kiša koja je neprestano padala nije nam pokvarila vrijeme koje smo tamo proveli. Kiša nas je pratila i na povratku u Prag. Po dolasku, odmah smo se uputili u pivnicu Fek u kojoj smo imali organiziranu večeru i pošteno se najeli.

Posljednji dan je bio predviđen za kratko razgledavanje u pratinji naših vodiča, Krešem i Davorom, a onda smo bili „pušteni na slobodu“ do popodnevnih sati, prije nego što smo se uputili prema Splitu.

Vožnja do Splita bila je ispunjena pjesmom ekipe sa zadnjih sjedala koji su se trudili održati atmosferu na maksimumu, a vrhunac je bio kada smo ugledali svjetla grada i shvatili da skupa s tim svjetlima dolazi i kraj našeg putovanja.

Ujutro smo krenuli za Budimpeštu, a nakon punih šest dana, napokon nam se ukazalo sunce i tako nam uljepšalo vožnju koja je trajala cijeli vječnost. U Budimpeštu smo stigli iscrpljeni i bezvoljni u kasnim večernjim satima. Tamo nas je dočekala pratnja koja nas je vodila kroz grad. Najavljeno nam je višesatno razgledavanje grada i nismo bili presretni, ali kad smo stigli do jedne od najviših točaka Budimpešte i ispred nas se pružila panorama cijelog grada, život se polako vraćao u nas i odjednom nam je vrijeme razgledavanja bilo kratko.

TREND

TEMA BROJA

Prva asocijacija na koju pomislimo kad kažemo riječ trend je modni trend. Modni jesu najčešćiji, ali ih naravno postoji jako puno. Kozmetika, fitness, digitalni marketing, arhitektura, glazba, trendovi su zapravo svuda oko nas. Svaki pojedini svojom pojmom donese nešto novo i napravi promjenu. Kad bismo trebali definirati samu riječ, onda bismo je objasnili kao smjer kretanja neke pojave u prirodi i društvu, u točno određenom vremenu. U društvu i kulturi trend se vezuje uz modu, bilo da je riječ o trendovima u odijevanju, oponašanju izgleda popularnih osoba, ili pak intelektualnoj modi, poput oponašanja načina pisanja vodećih pisaca i novinara ili govora popularnih političara ili propovjednika. Ponašanjem u skladu s trendom izražava se lojalnost ili pripadnost određenoj društvenoj skupini ili (sub)kulturi.

TRENDOVI U GRAFICI

PROJEKT
JUNIOR ENGINEERING ACADEMY

PIŠE Nikolina Smilović, prof. stručnih predmeta

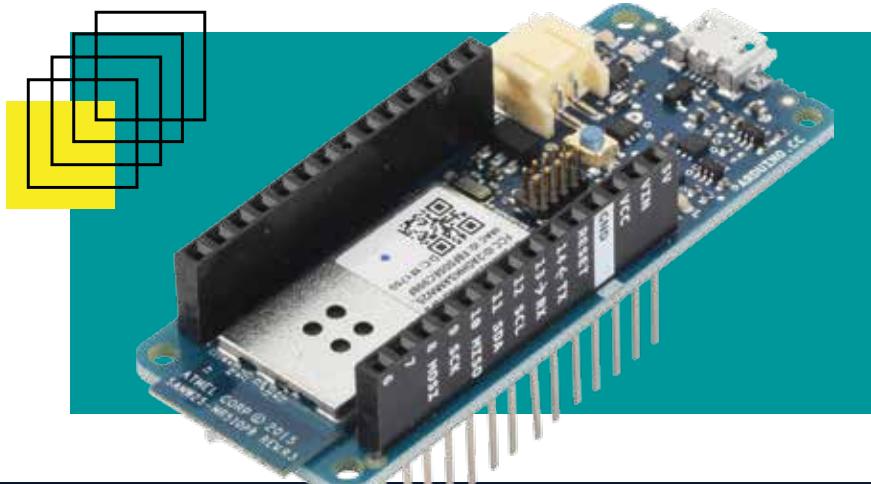
ILUSTRACIJA Ivo Krstulović, g3.b

Riječ je o projektu Junior Engineering Academy koji se već duže provodi u Njemačkoj, a sada i po prvi put izvan nje. Projekt provode IRIM – Croatian Makers, u suradnji sa zakladom Deutsche Telekom Stiftung iz Bonna i u partnerstvu s Hrvatskim Telekomom.

Kako bi Škola mogla realizirati prijavljenu ideju, nekolicina odabranih učenika, uz mentorstvo profesorice Smilović i profesora Puljića, na raspaganje je dobila 3D printer i komplet Arduino opreme: senzore, vodiče, motore i sl. Da bi zadržali dobivenu opremu, učenici redovito trebaju izvršavati zadatke. Kao prvi veći izazov, do-

bili smo zadatak izraditi društvenu igru. S obzirom da je pojam Arduino još uvijek nepoznat široj publici, ovaj članak predstavlja kratki uvod u Arduino svijet, njegove osnovne mogućnosti i način rada.

Arduino platforma je skup elektroničkih i programske dijelova koji se mogu povezati u složenu cjelinu s ciljem izrade zabavnih i poučnih sklopova.

Naša Škola je jedna od petnaest odabranih strukovnih škola koje će osamnaest mjeseci razvijati projekt u STEM području te surađivati s tehnološkim kompanijama u svom okružju.

- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •

Što je Arduino?

Arduino platforma je skup elektroničkih i programske dijelova koji se mogu povezati u složenu cjelinu s ciljem izrade zabavnih i poučnih sklopova. Jednostavije rečeno, Arduino je pločica na koju je moguće spajati razne senzore, motore i druge elektroničke dodatke te je zahvaljujući mikrokontroleru koji se nalazi na samoj pločici, moguće upravljati priključenim elementima, tj. očitavati vrijednosti senzora ili pokretati priključene motore. Mikrokontroler je mozak cijele pločice (kao što je procesor možak računala) koji upravlja svima. On kontrolira što se događa na pinovima, očitava signale koji mu dolaze, na njega se spremi kod s računala itd. Arduino je kao takav izrazito inovativan i kreativan te je idealan za stvaranje raznih automatskih sklopova i roboata. Osim izrade roboata, Arduino pločica može detektirati pritisak prsta (na tipku ili dodirni senzor), upaliti LED lampicu, odsvirati neku melodiju, pokrenuti motorič i nešto pomaknuti. Koristeći Arduino opremu moguće je stvoriti SmartHouse i izraditi module koji kontroliraju paljenje klima uređaja,

ovisno o temperaturi prostorije, spuštaju rolete na prozorima, ovisno o izlazu sunca i jačini svjetla.

Nacin rada

Arduino pločica sadrži nekoliko različitih pinova na koje spajamo naše komponente (senzore i sl.) koristeći vodiče (žice).

Preko pinova možemo upravljati svjetlećim diodama, motorima ili očitavati stanja s različitih senzora. Svaki pin označen je brojem, te se može koristiti kao ulaz (očitanje stanja) ili kao izlaz (upravljanje komponentom). Rad pina, tj. „puštanje struje“ na određeni pin, a s time i pokretanje spojene komponente, kontroliramo preko mikrokontrolera čiji način rada je isprogramiran u prilagođenoj verziji C++ programske jezika. Za one koji žele znati više, razlikujemo digitalne i analogne pinove. Digitalni pin može biti u jednom od dva stanja – HIGH ili LOW. Ove dvije vrijednosti koristimo u programskog kodu, kada želimo upaliti/ugasiti LED lampicu ili nešto slično. Za razliku od digitalnog pina koji očitava LOW stanje (napon od 0V) i HIGH stanje (napon od 5V), analogni pinovi mogu očitati vrijednosti između 0V i 5V i označeni su na pločici sa slovom A0, A1, A2... Analogni pinovi su pak malo sofisticirani pa nisu predviđeni za samo paljenje i gašenje LED lampica.

■ Da bi mikrokontroler znao što treba raditi i kako upravljati s onim što smo spojili na njega, moramo napisati program i učitati ga na mikrokontroler.

pice, nego ju mogu upaliti na bilo koji nivo njezine jakosti ili pak vrtiti motor različitim brzinama.

Programiranje

Da bi mikrokontroler znao što treba raditi i kako upravljati s onim što smo spojili na njega, moramo napisati program i učitati ga na mikrokontroler. Napisani program prebacujemo na Arduino pločicu preko USB kabela.

Programski kod pišemo unutar Arduino programske okruženja (instalirani program za pisanje koda) pri čijem pokretanju se učitava osnovna struktura programske koda, točnije vidimo dvije već napisane funkcije, setup i loop.

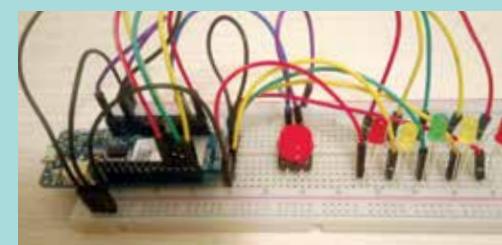
Unutar setupa definiramo na koji način želimo koristiti pojedine pinove (kao ulaz ili izlaz) te pišemo kod koji se izvodi samo jednom pri prvom pokretanju mikrokontrolera.

Koristeći naredbu pinMode() definiramo broj pina i njegovu funkciju npr. pinMode(8, OUTPUT).

U loop dijelu definira se sve ono što mikrokontroler radi cijelo vrijeme. Loop dio programa se stalno ponavlja dok mikrokontroler radi. Ako želimo upravljati diodom tj. napraviti da ona blinks, potrebno je na definirani pin „pustiti struju“. „Puštanje struje“ tj. upis vrijednosti na pinove definira se naredbom digitalWrite() / analogWrite() ovisno da je li komponenta spojena na digitalni ili analogni pin (analogni pinovi ispred broja imaju označeno slovo A). Tako u ovom primjeru LED lampicu palimo naredbom digitalWrite(8, HIGH), a gasimo digitalWrite(8, LOW). Ukoliko imamo spojene nekakve senzore, njegove vrijednosti čitamo s naredbama digitalRead() / analogRead() što je opet ovisno o vrsti pina na koji je spojen. Naredba delay zaustavlja rad na neko vrijeme (definira se u milisekundama).

```

1 * void setup() {
2   pinMode(8, OUTPUT);
3 }
4
5 * void loop() {
6   digitalWrite(8, HIGH);
7   delay(1000); // wait for a second
8   digitalWrite(8, LOW);
9   delay(1000); // wait for a second
10 }
```

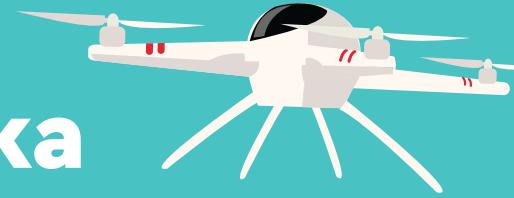
PROJEKT**Društvena igra
Uhvati zeleno**

Nakon nekoliko sati „igranja“ s Arduinom opremom, izradili smo igru Uhvati zeleno. Kao što ime kaže, cilj igre je uhvatiti zelenu lampicu. Naime, igra se sastoji od pet LED lampica koje uzastopno naizmjenično trepere, tj. pale se i gase popriličnom brzinom u nizu, jedna iza druge. Određena boja lampice sadrži određeni broj bodova. Tako crvena nosi 10 bodova, žuta 25 bodova, a zelena 100 bodova. Cilj igrice je pomoći tipku zaustaviti treperenje lampica na središnjoj zelenoj LED lampici i skupiti što veći broj bodova.

Igricom je moguće upravljati i preko mobitela korištenjem Blynk aplikacije. Aplikacija sadrži gumb za zaustavljanje, te ispis ukupno ostvarenog zbroja bodova i trenutno uhvaćenih bodova ovisno o boji LED lampice na kojoj smo se zaustavili.

TRENDovi U GRAFICI**SPLIT TECH CITY**

Splitska tehnološka revolucija

- **Split Tech City prvo je formalno udruženje splitske tehnološke zajednice u koje su uključene tvrtke, pojedinci, meetupovi, udruge i institucije.**

PRIPREMILA Nikolina Smilović, prof. stručnih predmeta
ILUSTRACIJA Borna Cotić, g3.b

Split Tech City do sad je povezao više od 700 pojedinačnih članova i tvrtki, organizirao više od 100 meetupova te na desetke besplatnih edukacija i predavanja.

Jedan od ključnih ciljeva Split Tech Cityja je besplatnim edukacijama, predavanjima i seminarima usmjeravati mlade prema visoko plaćenim tehnološkim zanimanjima te u suradnji s tehnološkim

tvrtkama stvoriti uvjete za njihov ostanak u Splitu.

Međutim, kako tehnologija nije i ne može biti sama sebi svrhom, Split Tech City će u dijalogu s udrugama, tvrtkama i institucijama detektirati i razvijati inovativna rješenja od kojih će profitirati i grad i svi njegovi građani.

Pozivamo te da na društvenim mrežama pratiš rad SplitTechCi-

tya koji na tjednoj bazi organizira različita događanja iz IT svijeta te da nam se pridružiš. Jedno od poznatijih redovnih događanja je OpenCoffe Split, čije je 120. izdaje uveličano nedavnjim okupljanjem i druženjem.

Inače koncept OpenCoffee meetupa, pokrenut je u Londonu i raširen na brojne druge grada. Potaknutom tom idejom prije nekoliko godina, mladi Toni Trivković, koji je već tada imao svoju IT tvrtku, odlučio je na isti način pokušati okupiti tadašnju splitsku tehnološku zajednicu. Na platformi meetup.com pokrenuo je grupu OpenCoffee Split i započeo s organiziranjem mjesечnih druženja lokalnih programera, dizajnera, informatičara i ostalih zainteresiranih.

OpenCoffe u ovoj godini zaključio je Alan Sumina, suosnivač i suvlasnik Nanobita, jedne od najuspješnijih domaćih tehnoloških tvrtki.

Nanobit tvrtka u svijetu je poznata po izradi nekoliko igara, zahvaljujući kojima je osvojila prestižne nagrade, među koje se ubrajaju i EY Poduzetnik godine, Zlatni ključ za najboljeg izvoznika, Deloitte Fast 50, Zlatna Bilanca i mnoge druge.

Učenici smjera web programer u pratinji profesorice Nikoline

STOP ANIMACIJA Nova verzija Ježeve kućice

PRIPREMILA Tina Prug, prof. stručnih predmeta

Ježeva kućica je kratkometražna stop-animation, bazirana na slavnoj poemi Branka Čopića, a nastala je u nadahnutoj interpretaciji Eve Cvijanović. Ovo je topla i univerzalna priča za mlade i stare koja nas podsjeća da uistinu nema mjesta kao što je dom. Radnja same poeme zbiva se u bujnoj i raskošnoj šumi u kojoj živi jež kojemu se dive ostale

Smilović, bili su aktivni slušači tog predavanja. Osim nas srednjoškolaca bilo je tu i studenata, mlađih koji još traže svoj posao iz snova, ali i uspješnih poslovnih ljudi, koji uvek rado poslušaju poslovne priče inspirativnih poduzetnika.

Svaki početak je težak, tako Nanobit nakon dužeg vremena ostvaruje svoj prvi skok i prvi milijun dolara zahvaljujući aplikaciji Tap&Track, pomoću koje su korisnicima savjetovali kako držati dijetu i zdravo živjeti. Međutim, 2012. godine prihodi su im počeli stagnirati i morali su nešto promjeniti. Tako su se okušali u novom do tad njima nepoznatom području: gamingu.

Prve dvije igrice pokazale su se

neuspješnima, međutim daljnjem ulaganjem u nove igre postižu uspjeh. Najuspješnijima su se pokazale one koje su primarno ciljale na žensku populaciju.

Danas Nanobit zapošljava više od 120 ljudi, među kojima ima i stručnjaka različitih profila iz cijelog svijeta. S obzirom na našu izrazitu aktivnost i hrpu pištanja, imamo čast da kroz iduće polugodište odemo u Zagreb u posjet Nanobitu.

Zaprati na Instagramu:
split_techcity
opencoffeesplit

šumske životinje, ali mu i zavide. Međutim, Ježurkina nepokolebljiva odanost svome domu, nervira četiri nezasitne zvijeri koje kreću u pohod prema Ježurkinu domu, gdje dolazi do napetog i bodljikavog obračuna.

Eva Cvijanović je animatorica i redateljica čiji primarni interes leži u pripovjednom potencijalu prostora i likova. Diplomirala je na Sveučilištu Concordia, a producirala je i režirala petominutni film Morska bolest (2013.). Izrađivala je setove za lutke i marionete, kao i one u prirodnoj veličini, a radila je i na glazbenim spotovima i kratkim multimedijskim filmovima. Evino široko iskustvo uključuje i rad na dokumentarcima, lutkarskim filmovima i videoigramima. Njezina verzija Ježeve kućice nastala je u koprodukciji kanadskog Nacionalnog filmskog odbora (NFB) i Bonobostudija, a dobila je posebno priznanje Berlinale, 2017.

POSJET

Predavanje poznate dizajnerice

PIŠE

Dina Baras, g4.b

Grafička dizajnerica i "freelancer umjetnica" iz Slovenije, Dea Jovanović, održala nam je predavanje vezano uz posao grafičkog dizajnera. Upoznala nas je sa svojim radom i svim poslovima koji su usko vezani uz našu profesiju. Svoja iskustva iz svijeta "odraslih", ozbiljnih dizajnera ispričala nam je kako bismo stekli dojam o tome što nas očekuje u pravom profesionalnom životu. Upitali smo je o njenim prvim poslovnim koracima, a ona nas je odvela u davnu 1989. godinu kada je Zagreb, točnije Arhitektonski fakultet, zamjenila Portugalom. U Portugalu je živjela i radila, a zanimljivo je da je bila u timu za dizajn hrvatskog paviljona na velikoj portugalskoj izložbi. Nakon preseljenja u Ljubljano nekoliko je godina radila za velike reklamne agencije i naučila je sve što je mogla vezano uz struku, da bi se osamostalila kao umjetnik i dizajner. Suradnju s Ikeom, Fructalom, proizvođačima šipki za pole dance, objasnila nam je kroz svoje poslovne primjere. Pratili smo je sa zanimanjem, sretni što smo iz prve ruke dobili iskustveni razgovor s uspješnom osobom iz struke. Nestrpljivo očekujemo i naredna predavanja koja će obogatiti naša znanja i dati nam uvid u poslovne perspektive!

TRENDovi U GRAFICI**SPOJ GRAFIČKE I TEKSTILNE INDUSTRije**

Digitalni tisk na tekstil

Aktualni trendovi tekstilne industrije prednost su za razvoj grafičke industrije

PRIPREMILA Teodora Grgić-Jeličić, prof. stručnih predmeta

Tehnologija digitalnog tiska se neprestano razvija, a jedan od razloga za to je i sve veće zanimanje koje ono izaziva, bilo zbog modnih industrija koje tu vrstu tehnologije prakticiraju ili samog tekstilnog dizajna. Primarniji faktor kod digitalnog tiska je taj da primjenjuje neke nove grafičke, koristi se u svrhu promoviranja, za dizajn interijera i u ostalim sličnim područjima. Jedna od velikih prednosti digitalnog tiska je ta da je ona potpuno personalizirana.

Važnost tekstilne industrije za grafičku proizvodnju

Današnja grafička proizvodnja je uvelike povezana s ukrašavanjem

tkanina, bilo za potrebe mode ili u funkcionalne svrhe. Velik dio sveukupnog iznosa zarade grafičke industrije u Evropi je dužan tisku tekstila. Aktualni trendovi tekstilne industrije prednost su za razvoj grafičke industrije, europske, ali i regionalne. Regionalno gledano, slovenske i hrvatske tekstilne industrije su jedva opstale, a trend koji bi mogli pomoći sveukupnoj slici domaće industrije svakako je tekstilna industrija. Važan faktor ove industrije je personalizacija, a proizvodi se mogu izdavati u manjim i raznovrsnijim serijama, prilagođenima kupcu. Modnim dizajnerima se preporučuje skupljanje znanja o mogućnostima tehnologije te

povezivanje s ljudima iz struke. Digitalne tehnologije također pružaju mnogo bržu uslugu od uobičajenog procesa proizvodnje.

Tekstilna industrija u turizmu

Gdje god da otputujemo, uvijek ćemo naići na suvenirnice. Jedan od novijih turističkih trendova sva-kako su i t-shirt majice s printom znamenitosti turističkih destinacija.

Posljednjih godina svjedočimo novim trendovima uvođenja t-shirt printer-a ili nekih sličnih digitalnih tehnika tiska na tekstil. U početku se taj proces digitalizacije odvijao u fotografskim radnjama iz razloga što su baš fotografi bili ti koji su među prvima osjetili pad na količini poslova te su bili prisiljeni tražiti alternative kako bi opstali. Tako su započeli svoje slike printati po majicama. Velik broj fotografa je kretao u digitalni tisk sa sublimacijom. Nedostatak te tehnologije je bila trajnost i krutost otiska. Naravno, kvaliteta otiska danas je sve veća.

Sublimacija i ostale tehnike tiska na tkanine

Sublimacija funkcioniра tako da se tisk postavlja na specijalni premazani papir pa ga se preša na tu tkaninu gdje se aplicira otisk u termopreši ili kalanderu. Tkanina mora biti izrađena od poliesterskih ili mješovitih vlakana. Sublimacijski otisk je vrlo živih boja, postojan je kod pranja, a i ekološki je neškodljiv, jer je baziran na vodi. Jedini nedostatak je već navedena nemogućnost apliciranja na bilo kakve prirodne materijale, poput pamuka, lana i sl.

Termotransfer je vrlo jednostavan proces koji zahtjeva malo prostora i osnovno znanje operatera.

Tržiste u velikom omjeru utječe na razvoj tehnologije, iako tehnologije u neku ruku diktiraju u kojem smjeru se tržiste razvija.

SUVREMENI ALATI

tehnologija u nastavi

3d tehnologija je u sve većoj mjeri prisutna u suvremenom svijetu na svim društvenim razinama

PRIPREMIO Silvio Puljić, prof. stručnih predmeta

Teško je zamisliti današnji svijet bez 3d tehnologija.

3d dizajn omogućuje pružanje kvalitetne usluge u području 3d računalne grafike s ciljem osmišljavanja i izrade 3d modela za potrebe gotovo svih područja ljudskog života i djelovanja: arhitekture i planiranja životnih prostora, dizajna proizvoda i mehaničkog projektiranja, vizualnih komunikacija, industrije oglašavanja i industrije zabave (film i TV produkcija).

S obzirom da je naša Škola usmjerena kreativnim procesima, 3d tehnologije su u tom smislu nužni suvremeni alati koje koristimo za interdisciplinarni rad kroz nekoliko nastavnih predmeta.

Kroz projekt „3d dizajn“ i „Junior engineer academy“ uveli smo rad na 3d printerima i skenerima koji uistinu donose učenicima nove mogućnosti u prezentiranju projektnih ideja kao i izradi prototipa.

3d računalna grafika odnosi se na prikaz geometrijskih podataka, računalno pohranjenih i obrađenih u svrhu generiranja dvodimenzionalnih rasterskih slika, ili proizvodnje stvarnih trodimenzionalnih objekata. Velik je broj i velika raznolikost različitih vrsta zapošljaja u području 3d računalne grafike. Ne samo što

je široka raznovrstnost primjene 3d računalne grafike, već je velik broj različitih specijalizacija unutar svake od njih. Ovo su neka od osnovnih poslova i funkcija u 3D računalnoj grafici: 3d modeliranje, 3d animacija, izrada animacijskih armatura na 3d modelima, rasvjeta i izrada tekstura za površine 3d modela.

3d dizajn je uglavnom projektno orijentiran, a dizajner najčešće radi u timu gdje preuzima određeni segment projekta. S obzirom na široki spektar elementarnih znanja koje posjeduje, 3d dizajner je sposoban samostalno, potpuno i funkcionalno oblikovati 3d vizualizacije, proizvode i animacije. U radu kroz predprodukciju koriste se tehnički i likovno-umjetnički procesi, a u dalnjem razvoju proizvoda i postprodukciji 3d računalna grafika kao bazno područje rada. 3d dizajner primjenjuje 3d računalno grafičko oblikovanje, prema estetskim zakonitostima, uz dobro poznavanje 3d modeliranja, 2d cad projektiranja i 3d animacije. 3d modeliranje je interdisciplinarni proces, a za uspješno obavljanje posla nužno je usvajanje znanja o novim tehnologijama i cjeloživotno učenje.

TRENDovi U GRADITELjSTVU**INSTITUCIJA GODINE**

Nagrada za zelenu i održivu gradnju

PIŠE

Ema Nikolić, 1.or

FOTOGRAFIJE

Dubravka Dabro, prof.

Naša Škola je proglašena institucijom 2019. godine i dobitnica je Godišnje nagrade za zelenu i održivu gradnju. Nagradu dodjeljuje Hrvatski savjet za zelenu gradnju, Hrvatska udruga proizvođača toplinsko fasadnih sustava te Hrvatska udruga energetskih certifikatora u okviru dugogodišnje kampanje „OBNOVIMO HRVATSKU“. Istaknuto je da je naša Škola dala jedinstven doprinos promicanju zelene gradnje i održivog gospodarstva razvojem prvih obrazovnih programa koji idu u tom smjeru u Republici Hrvatskoj.

Prateći recentne obrazovne i gospodarske trendove, ove je godine školski tim razvio novi program, tehničar održivog razvoja i gradnje koji će, uz suradnju i podršku zainteresiranih poslodavaca, odgovoriti na sve veću potražnju za tzv. zelenim radnim mjestima. Školu su, uz ravnatelja Ivana Kovačevića, zastupale profesorice Ines Topić Vuko i Nataša Bogdanović Jadronja, a suradnja je uspostavljena s renomiranim domaćim tvrtkama. Novi obrazovni program je dobio zeleno svjetlo Ministarstva znanosti i obrazovanja, a u školskoj godini 2019./2020. po prvi puta u Republici Hrvatskoj upisali smo tehničare održivog razvoja i gradnje.

POSAO BUDUĆNOSTI

Tehničar održivog razvoja i gradnje

PIŠE Ines Topić Vuko, prof. stručnih predmeta**ILUSTRACIJA** Ivan Brajčić, g3.b

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju iz Splita drugu godinu za redom nudi na upisima novi obrazovni program koji ide ukorak s vremenom i u skladu je s potrebama tržista rada. Prošlogodišnji upisi bili su u znaku web programera za koji je interes iskazao veliki broj osmaša. U Školi su sigurni da će veliki interes vladati i za ovo-godišnjim favoritom – tehničarom održivog razvoja i gradnje.

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju ovim je programom proširila svoj obrazovni djelokrug na područja ekološke održivosti, gospodarenja otpadom i energetske učinkovitosti, sektore za koje se predviđa značajan porast broja radnih mesta i u preporukama su obrazovne upisne politike za srednje obrazovanje (<https://e-usmje-ravanje.hzz.hr/preporuke-za-obrazovnu-upisnu-politiku>). Školski tim za razvoj novih obrazovnih programa kojeg zastupa ravnatelj Ivan Kovačević, te profesorice Ines Topić Vuko i Nataša Bogdanović Jadronja, okrenuo se kreiranju novog programa u suradnji sa zainteresiranim renomiranim domaćim tvrtkama i poslodavcima. U skladu s time, novi program tehničara održivog razvoja i gradnje osobljavao bi mlade za zapošljavanje na tzv. zelenim radnim mjestima, od suradnika u odjelu održivog razvoja i zaštite okoliša, preko tehničara održive gradnje pa sve do tehničara održivog gospodarenja energijom i otpadom.

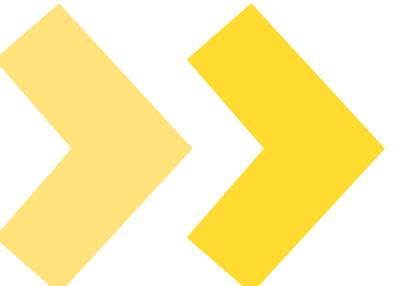
Program predviđa snažnu suradnju s tvrtkama koje se bave gospodarenjem otpadom, zaštitom okoliša i održivim izvorima energije

TRENDOVI U GRADITELJSTVU**PROJEKT**

Razmišljajmo održivo – učimo mlade održivom razvoju zajednice

Projektom želimo ojačati doprinos udrugama održivom razvoju, obukom srednjoškolaca o načelima održivog razvoja i poticanjem uključivanja mladih u život lokalnih zajednica

PRIPREMIO
Silvio Puljić, prof. stručnih predmeta

**CILJEVI KOJI SE NAMJERAVAJU
OSTVARITI PROVEDBOM PROJEKTA:**

1 Razviti kompetencije nastavnika i učenika te uključiti srednjoškolce u održivi razvoj lokalnih zajednica. Partnerske organizacije ODRAZ, SMART, Volonterski centar Osijek i udruga MI provest će izobrazbu za nastavnike škola partnera u projektu te ostalih zainteresiranih škola iz Zagreba, Rijeke i okolice, Osijeka i Splita, kako bi stekli kompetencije (znanja, vještine i stavove) o održivom razvoju i načinima aktivnog uključivanja učenika u aktivnosti škole i život lokalne zajednice. Učenike iz ostalih škola educirat će se o načelima održivog razvoja i vrijednostima demokracije i participacije te o volonterstvu u zajednici. Pomoći ćemo im u organiziranju aktivnosti u školi ili zajednici. Također ćemo poticati kritičko razmišljanje putem debata, interaktivnih radionica, rada u manjim skupinama, dramskim metodama i sl.

2 Osnaziti partnerstvo udruga, škola i lokalne zajednice za aktivno uključivanje i volontiranje srednjoškolaca u društvenim aktivnostima temeljem načela održivog razvoja te podići svijest javnosti o održivom razvoju. Udruge i škole, partneri u projektu, definirat će načine te osmislići aktivnosti kako bi se osnažilo partnerstvo udruga i škola te uključenost u život zajednice. Razvit će se edukativni paketi, koje će moći koristiti uključene škole, ali i nastavnici u drugim školama. Uključivanjem i drugih udruga, omogućit će se i širenje suradnje u budućnosti. Bit će održane panel rasprave na teme: Održivi razvoj u srednjoškolskoj nastavi, Uključivanje škola u održivi razvoj lokalnih zajednica ili Što mladi srednjoškolci žele u javnim politikama vezano uz održivi razvoj? Zagovarački rad će se nastaviti kroz različite formalno-pravne oblike (npr. Savjete mladih i Gradska vijeća učenika, Vijeće učenika u srednjim školama). Učenici uključeni u projekt će pomoći u pripremi Povelje o održivom razvoju koju će se dostaviti predstavnicima lokalne samouprave, koji će na taj način također biti uključeni. Pažnja će se posvetiti i suradnji s medijima.

Vjerujemo da će ovaj projekt još više osnažiti našu Školu na području održivog razvoja, a ponajviše u smjeru održivog razvoja zajednice. Radujemo se projektu koji je pred nama!

ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU
I ODRŽIVU GRADNJU - SPLIT

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

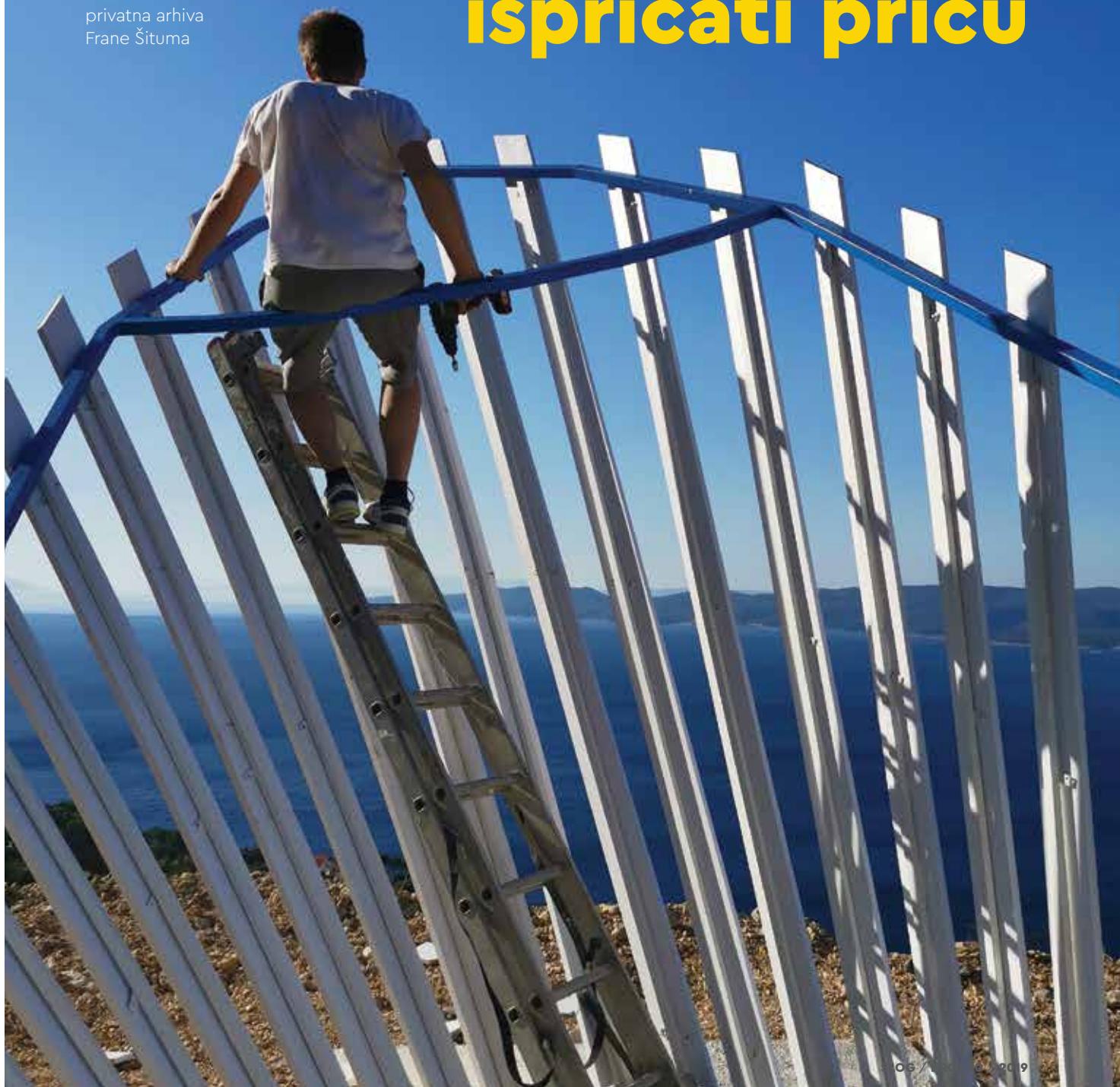

RAZGOVARAO
Jakov Banjan, 1.b

FOTOGRAFIJE
privatna arhiva
Frane Šituma

INTERVJU: FRANE ŠITUM

O svakom svom projektu mogu ispričati priču

05 / 10. 06. 2019

Katedrala sv. Duje: Glavni oltar 2012. i ambon 2017.

Donosimo intervju s uspješnim akademskim kiparom Franom Šitumom, koji je ujedno i profesor u našoj Školi

Profesore, predstavite nam se u nekoliko rečenica.

Evo ukratko, zovem se Frane Šitum. Rođen sam 1985. godine, Petrov i Ankin sin. Sretno sam oženjen, otac dvoje djece i neki kažu umjetnik...

Gdje ste odrasli i koju srednju školu ste završili? Jeste li od malih nogu znali čime ćete se baviti?

Do titule je puno lakše doći, nego

Odrastao sam u Splitu, na Brdimu. Završio sam Školu likovnih umjetnosti u Splitu, smjer kiparski dizajn. Nakon toga sam neko vrijeme radio u splitskom brodogradilištu, u kojem sam stekao vrlo zanimljiva i za život važna iskustva. Zatim upisujem Umjetničku akademiju u Splitu, smjer kiparstvo. Nisam ni slutio da ću postati profesor, ali sam se oduvijek divio ljudima koji su svoja znanja i vještine gorljivo dijelili drugim ljudima.

Magistar ste kiparstva. Je li bilo teško doći do te titule? Što pamtitate kao najveći izazov iz vremena studiranja?

Do titule je puno lakše doći, nego

Naoružanje za mir, Dioklecijanovi podrumi, 2017.

Naoružanje za mir, Dioklecijanovi podrumi, 2017.

Nisam ni slutio da ću postati profesor, ali sam se oduvijek divio ljudima koji su svoja znanja i vještine gorljivo dijelili drugim ljudima.

je kasnije nositi kroz život. Diploma podrazumijeva uspješan nivo ospozobljenosti, a umjetnički poslovi i djelovanje nisu strogo definirani. Karakteristika je svakog umjetničkog posla da ste uvijek u raskoraku od onog poznatog, do upoznava-

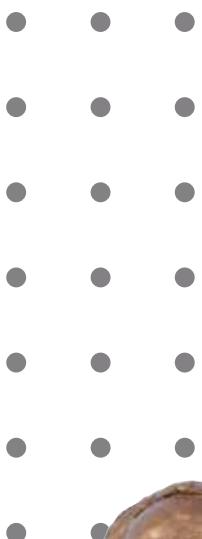
MAKETA DIOKLECIJANOVE PALAČE. IZVORNI IZGLED 305. GODINE
SCALE MODEL OF DIOCLETIAN PALACE. ORIGINALS APPEARANCE OF 305 A.D.

Maketa Dioklecijanove palače prema nacrtima arhitektice Katje Maraović, 2015.

Maketa Dioklecijanove palače kao souvenir u čokoladnom obliku

O svakom svom projektu bih mogao ispričati priču, a zanimljivo je da sam uvijek tražio suradnike za koje sam smatrao da su bolji od mene.

Bista maestra Silvija Bombardellija, HNK Split, 2013.

nja i otkrivanja nečeg nepoznatog. U tom procesu se razvija osobni i umjetnički identitet, koji u konačnici i proizlazi jedan iz drugoga. Tijekom studiranja sam bio zaljubljen u svoj posao i sam me je fenomen zaljubljenosti sputavao da budem slobodan. Zaljubljenost je divan osjećaj, ali je često i zamka. Tako sam ponekad znao rušiti detalj ili čitav rad kojeg bi mi profesor pohvalio, samo zato što sam se bojao ići korak dalje. Takva situacija zaustavlja napredovanje u procesu učenja i onda sve postaje mučenje. Naslućivao sam da moram prijeći iz izrade u stvaralaštvo, a tu nema mjesta za strah.

Koje je Vaše najpoznatije umjetničko djelo? Koje Vas je najviše „namučilo“?

Kroz proteklih devet godina radio sam zanimljive i izazovne poslove,

koji su se odnosili na izlagачku djelatnost i onu egzistencijalnu, primjenjenu umjetnost kroz različite projekte. Svaka od njih traži maksimalan angažman i posvećenost. Najteže mi se bilo nositi sa samopromidžbom, što mi nikako ne leži, ali je u ovom poslu nužno. Kad imаш izložbu, sam si izložen, a posebno me kod velikih projekata ubijala administrativna procedura. U tehnološkom i izvođačkom smislu, vrlo zahtjevan rad je bio izrada ambona i oltara u Katedrali sv. Dujma i maketa Dioklecijanove palače, za čiju sam izradu morao savladati znanja koja nisam stekao kroz formalno obrazovanje. Za vrijeme projekta, kojeg sam morao izraditi u vrlo kratkom roku, savladao sam znanja i vještine u 3d programima. O svakom svom projektu bih mogao ispričati priču, a zanimljivo je da sam uvijek tražio suradnike za koje sam smatrao da su bolji od mene.

Tema ovogodišnjeg Sloga su trendovi. Zanimalo bi nas koji su najznačajniji trendovi u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti?

Trendovi postoje otkad postoji i društvo. Oni se mijenjaju brže ili sporije, ovisno o stabilnosti, razvoju i okolnostima određenog društva. Danas je nezahvalno pričati o suvremenim trendovima u umjet-

nosti. Svaka od umjetničkih frakcija ili pravaca ima svoj legitimitet koji egzistira u određenom kontekstu i kao takav je vrijedan i postajan kulturološki sloj. Eklekticizam i kombiniranje svih tema i stilova kroz koje se današnji umjetnici izražavaju je zajednički nazivnik suvremenih trendova.

Slažete li se s izjavama pojedinih likovnih kritičara da su ustrojavaće na etičkoj poruci umjetničkog djela i zanemarivanje vještine bavljenja određenom umjetnošću, prepoznatljivi trendovi u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti?

Ovo je zanimljivo pitanje koje često u raspravama završi kao sukob i razilaženje, kojem sam svjedočio puno puta, a naročito tijekom studija. Tada sam morao izabrati hoću li biti pristaša tradicionalnosti ili suvremenosti, a nikada me nije zanimalo jednoumlje, pogotovo kad je bilo usmjereno na poništavanje vrijednosti druge strane. Ovdje se nameće pitanje o svrsi umjetnika i umjetnosti i o tome koji je način izražavanja prikladniji, utemeljeniji i konačno, koji je u trendu. Moja su me zapažanja dovela do zaključka da je umjetničko djelo bogatije ako ima više različitih

slojeva. Slojevi su toliko transparentni da se kroz jednog vide i svi ostali, a kao takvi tvore koherentnu cjelinu.

Mimice, instalacija nastala na kiparskom simpoziju, 2019.

Smatraće li da bi mladi umjetnici trebali slijediti trendove?

Praćenje trendova je prirodan proces doživljaja konteksta u kojem živimo i za mlade je ljudi važno pronaći ulogu u kojoj se osjećaju postojano i zadovoljno. Poželjno je da prate trendove koji im olakšavaju da te vrijednosti zadrže.

Poruka za kraj svim našim učenicima koji se jednoga dana vide kao umjetnici.

Sretno! Ako mogu pomoći, tu sam...

franesitum.blogspot.com/
hulu-split.hr/artisti/situm-frane/
www.facebook.com/situm.frane

Prvonagrađeno rješenje za uređenje trga i spomenik Gaji Bulatu, autorski tim Fran Šitum, Đani Martinić i Damir Vučić

PRIPREMILI
Ana Topić, prof.
Silvio Puljić,
prof. str. pred.
i učenici volonteri

FOTOGRAFIJE
arhiva Školskog
volunteerskog kluba

Projekt VolON: pojačaj volontiranje

Akcija čišćenja Marjana

PIŠE Paula Marović, g3.m

Među brojnim volonterskim akcijama u kojima sam sudjelovala, bila je i akcija čišćenja našeg Marjana. Sama akcija je okupila brojne volontere, a i velik broj učenika naše Škole. Uistinu nam nije bio problem provesti neradnu subotu u borbi protiv potkornjaka. Svi smo bili jako motivirani i zaslužni za dobro održan posao. Prenosili smo isplišana debla i grančice, a zatim su ih na cesti preuzimali komunalci. Dan je bio ispunjen smijehom, šalom, zabavom i korisnim radom. Entuzijazam i motiviranost volontera nije splasnula ni sljedećeg vikenda, kada se akcija nastavila. Naš je zajednički cilj bio preporoditi „pluća grada“ i oživjeti naše rekreativno područje.

Boranka

PIŠE Vana Skračić, g3.m

Učenici naše Škole su 26. listopada 2019. godine sudjelovali u akciji Boranka i posumljavali opožarena područja Dalmacije. Kontaktirali smo odgovorne osobe Splitskog skautskog zbora, Hrvatskih šuma i Saveza izviđača i dogovorili smo termin akcije za trideset učenika i četvero profesora (Tomislav Jukić-Peladić, Ana Topić, Biljana Krstulović i Anita Smolčić). Kada smo došli u Sitno Gornje, dobili smo potrebne alate, sadnice, vodu i upute zaposlenika Hrvatskih šuma o tome kako saditi. U akciji su osim učenika osnovnih i srednjih škola sudjelovali i studenti kinezitologije i izviđači. Umorili smo se, ali smo bili sretni i ponosni. Sendvići i mandarine su nam pomogli da vratimo snagu, a pisane potvrde o volontiranju i osmijesi na licima najbolje su oslikavali taj dan. Drugi put volontiram u akciji Boranka i jako sam zadovoljna samom organizacijom. Vođeni istim ciljem, lijepo se zabavimo i uživamo.

Prikupljanje hrane za Caritas

PIŠE Ana Topić, prof.

Volontersku godinu, tada još uvijek u sklopu projekta VolON udruge SKAC, započeli smo u siječnju, prikupljanjem hrane za najpotrebitije korisnike Caritasa. Učenici volonteri iz naše Škole: Anastazija, Sonja, Vana, Martin, Antea, Dora, Paula i Paola su uz prisutnost Doris Nazor iz SKAC-a, postavili košare u poslovnicama Konzuma na Sirobiji i u Solinu. Učenici su kupcima trebali objasniti da je u tijeku prikupljanje hrane za potrebitote. Nakon početne neugodnosti, učenicima je lagnulo i bili su ponosni što pomažu, ali i radosni vidjevši koliko veliko srce ljudi imaju i koliko su spremni pomoći.

Svjetski dan osoba s Down sindromom

PIŠE Vana Skračić, g3.m

21. ožujka je poseban datum. Toga dana cijeli svijet slavi jedan kromosom više, koji svojom jedinstvenošću ove ljude čini posebnima. Kao i svake godine, COO Juraj Bonači navlači svoje šarenе čarape i potiče na razumijevanje i integriranje osoba sa sindromom Down u naše društvo. Ove godine sam volontirala na ovom događanju i bilo je apsolutno predivno. Centar je posjetila i Lorena Bućan, uz čije smo pjesme uživali plesati i pjevati. Ovo mi je bilo najdraže volontiranje na kojem sam sudjelovala. Zabavili smo se i istovremeno naučili nešto novo. Djeca su nam bila zahvalna što smo došli, osjetili su se voljenima i prihvaćenima. Svi su bili nasmijani, skakali su i plesali. Zaista sam uživala!

Sajam volontiranja

PIŠE Anđela Janežić, g4.m

Sajam volontiranja i svečano predstavljanje školskih volonterskih klubova održao se u Zagrebu, 5. travnja. Sajmu su prisustvovale škole koje su sudjelovale u projektu VolON:pojačaj volontiranje. Sve je počelo u 13 sati, razgledavanjem štandova volonterskih udruga, a svečanost je upriličena u dvorani Kraš u kojoj su nas dvije simpatične voditeljice uvele u program. Volonterski klubovi iz raznih dijelova Hrvatske dobili su priliku osmislići predstavljanje svojih volonterskih klubova i volontersku akciju kroz prezentaciju ili video uradak. Volonteri i mentorji su nakon predstavljanja klubova izveli predstavu „Srca glas te budi“ i to zajedno s osobama s posebnim potrebama, članovima udruge PUŽ. Pred kraj programa podijelile su se volonterske knjižice svim volonterima i podijeljene su nagrade za proljetnu školu u Novom Vinodolskom. Daljnje druženje se nastavilo u predsjoblju, gdje su bili brojni štandovi s predstavnicima različitih udruga i organizacija. Iskustvo je bilo nezaboravno, a naučila sam da uvijek trebamo jedni drugima pomagati, a i da jedna riječ ili mali znak pažnje na kraju preraste u veliko djelo.

PIŠE Lucija Grubić, g3.m

Park mladeži je 19. svibnja 2019. godine bio domaćin otvorenog prvenstva Hrvatske (Croatia Open) u kojem je sudjelovalo šest zemalja: Austrija, Srbija, Slovenija, Crna Gora, Česka i šesnaest atletskih klubova iz Hrvatske. Športski savez invalida grada Splita su predstavljala dva kluba: ASK i atletski sportski klub osoba s invaliditetom Poskok. Splitski atletičari osvojili su devet medalja, a najzapaženiji rezultat postigao je naš reprezentativac Pero Sunara s novim državnim rekordom u disciplini kopanje. Ove godine su postavljeni i novi svjetski i europski rekordi. Hrvoje Kujundžić je bio zadužen za davanje uputa volonterima, a ja sam bila zadužena za praćenje timova, natjecatelja, ljepljenje konačnih rezultata, dijeljenje medalja i zapisivanje postignuća. Bilo je zabavno upoznati toliko dragih natjecatelja, trenera i volontera. Smijeh i sreća svih natjecatelja ostat će mi vječno u sjećanju.

Prvenstvo Hrvatske u atletici za osobe s invaliditetom

Proljetna volonterska škola

PIŠE Marija Čagalj, g4.m

ILUSTRACIJA Veronika Perić, g3.b

Pet najboljih volontera naše Škole dobilo je priliku provesti proljetne praznike u Novom Vinodolskom. Putovali smo s volonterima Gradičko – geodetske tehničke škole, a zaustavili smo se u Smiljanu, rodnom mjestu Nikole Tesle. Na naš konačni cilj stigli smo u večernjim satima. Kroz radionicu smo se upoznali s drugim volonterima iz cijele države, a narednih smo dana imali još puno sličnih radionica. Suočili smo se sa strahom od javnih nastupa, sudjelovali smo u grupnim radionicama i upoznavali nove ljude. Rješavali smo problemske situacije i stavljali se u pozicije drugih ljudi, a tako smo i naučili pojmom gledanja „šire slike“. Osmislili smo planove za naše volonterske klubove i iz toga smo izvukli lekciju o pravilnom radu u grupi, razmjeni ideja

i međusobnoj komunikaciji. Najzabavniji dio bila je igra „Lov na blago“, u kojoj smo obilazili grad, slikavali se ispred znamenitosti koje smo morali pronaći pomoću asocijaciju. Osim znamenitosti, trebali smo saznati i značenja riječi, upoznali smo se s poviješću grada i s njegovim rječnikom. Pobjednice ove igre bile su naše učenice: Anastazija, Dora, Paula, Marija i Rafaela. U slobodno vrijeme zabavljali smo se po sobama, na obližnjim plažama, slavili smo rođendane i gađali se vodenim balonima. Ova nagrada je zapravo bila pun pogodak i uspomena na puno divnih ljudi i događaja koja nikad neće izbjijediti.

"Volj" konferencija

PIŠE Ana Topić, prof.

Završna konferencija projekta „VOLontiraj ZA PRIRODU, VOLontiraj ZA SEBE!“ održana je na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, i to 11. i 12. lipnja 2019. godine. Uz evaluaciju rezultata projekta, kojeg je osmisliла и provela Udruga Sunce, prezentiran je volonterski klub naše Škole kao primjer dobre prakse. Naša je Škola dosad sudjelovala u velikom broju volonterskih akcija i time je pokazala veliko srce nastavnika i učenika koji na ovaj način šire svjesnost o pomanjanju svim članovima društvene zajednice. Nakon prezentacije smo imali pauzu u kojoj smo razmjenjivali iskustva o volonterstvu, radu s mladima i mogućim idejama vezanim uz daljnji napredak volontiranja.

Janjetina za sve

PIŠE Martin Sardelić, 3.g

Volontirao sam više puta, ali se nigdje nisam pošteno naradio kao na blagdan Svetog Duje, kada sam sa svojom ekipom dijelio ogroman broj porcija hrane. Veliki je broj ljudi toga dana prošao kroz splitsku ribarnicu u kojoj se akcija podjele odvijala. Glavni dio ekipe činili su naši kuhari, bez kojih ništa ne bi ni bilo moguće. Skuhali su janjetinu s bižima, pravo proljetno dalmatinsko jelo. Jedan dio ekipe je postavljao stolove, drugi su rezali kruh i odnosili prazne kutije. Najzahtjevниji trenutak je bio sama podjela hrane, a iako smo prije dijeljenja pripremili neke zalihe, one su otiskele u tren oka. Bilo je malo gužve, malo tiskanja i naguravanja, ali je na kraju sve prošlo kako treba. Na kraju smo kupili ostatke, pobacali smeće i očistili prostor. Nije nam preostalo ništa drugo nego da i sami isprobamo pokoj obrok koji nam je vratio potrošenu snagu. Šetnja našom Rivom za kraj, rezultirala je razmjenom dojmova i zaključkom o divno provedenom jutru.

22. dani volonterskog rada

PIŠE Aurora Biljak, 94.m

Gradskna knjižnica Marka Marulića organizirala je 24. svibnja 2019. godine manifestaciju naziva 22. dani volonterskog rada i tribinu na temu „Volontiranje mladih: stavovi, iskustvo i praksa“. Samu tribinu organizirao je Volonterski centar Split Udruge MI, u suradnji s udružom MoST. Imala sam čast predstaviti dosadašnja volonterska iskustva naše Škole i sudjelovati u grupnoj diskusiji koja je bila dio samoga programa. Tema naše rasprave bila je „Motivacija za volontiranje“ i kako potaknuti mlade ljudi da se okušaju u volontiranju. Cijelo predavanje bilo je izrazito zanimljivo i zabavno, a ovoga će se iskustva sigurno sjećati cijelog života.

72 SATA BEZ KOMPROMISA

Imala sam priliku i zadovoljstvo sudjelovati u volonterskoj akciji naziva 72 sata bez kompromisa. Akcija je trajala od 17. do 20. listopada 2019. godine. U četvrtak smo dobili majice i podijelili se u timove, a u subotu smo krenuli na ranč Honako u Plano, pokraj Trogira. Pridružili su nam se i štićenici Udruge Dyxy. Jahali smo konje, a djeca su bila razigrana i vesela. Volonteri Udruge SKAC su se pobrinuli za ručak, a nakon ručka su uslijedile i tradicionalne društvene igre. U Split smo se vratili u večernjim satima, obogaćeni novim iskustvom i puni lijepih dojmova.

Sonja Ležaja, 3. g

Nakon prošlogodišnjeg odlaska na volontersku akciju 72 sata bez kompromisa, odlučila sam i ove godine volontirati. Ovogodišnje volontiranje odradila sam zajedno sa svojim priateljima na Japirku u Solinu. Premda je to područje nadomak grada obrasio šumom i makijom, ljudskim je djelovanjem postalo odlagalište krupnog otpada, građevinskog materijala i različitog smeća. Akcija čišćenja trajala je dva dana i uspjeli smo sakupiti nekoliko tona različitog otpada. Osim što sam pomagala u čišćenju, upoznala sam i ljudе koji se jednako kao i ja bore za očuvanje prirodnih ljepota naše domovine. Nadam se da će očišćeno područje i dalje ostati čisto i da ćemo iduće godine umjesto akcije čišćenja ići na natjecanje u airsoftu.

Anastazija Marendić, 3.g

Sudjelovanje u akciji 72 sata bez kompromisa, odvelo nas je u Metković, na brdo Predolac. Zbog velikog broja migranata koji tamo prolaze svaki mjesec, brdo je puno smeća i uništenih stabala. Zajedno s priateljima sam prionuo na posao skupljanja odbačene odjeće, a u podne se Frama Metković pobrinula da ne ostanemo gladni i žedni. Poslije ručka smo nastavili raditi još četiri sata i pritom smo dovršili započete poslove, oprostili se i krenuli kućama. Volontiranje u rodnom gradu, među ljudima koje poznam, bilo je neprocjenjivo.

Mirko Arapović, 93.b

Humanitarno-prodajna izložba

PIŠE Sunčica Bakotin, g3.m

Humanitarno-prodajna izložba održala se u parku Đardin, 25. svibnja 2019. godine. Na izložbi je sudjelovalo tridesetak udruga i javnih ustanova te preko sto volontera. Na štandovima se prodavao nakit, knjige, ukrasi, torbe i prirodna kozmetika. Svaka organizacija je dio prikupljenih sredstava namijenila Udruzi za sindrom Down 21. Udruga će iskoristiti novčana sredstva za kupnju laptopa koji će im služiti za glazbene radionice i pripremu članaka za časopis Suncokret koji izlazi jednom godišnje. Na štandovima su se građani mogli informirati i o uključivanju u volonterske programe pojedinih organizacija te o važnosti volonterskog rada u izgradnji zdravog i humanog društva. Ova izložba je organizirana uz pomoć V. gimnazije koja nam je posudila školske klupe i uz finansijsku podršku Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Pomogle su nam i neke lokalne tvrtke i obrtnici. Atmosfera je bila vesela, sretni smo što smo sudjelovali i pomogli na izložbi.

Kuhanje je đir!

PIŠE Dora Marinković, g4.m

Bili smo na edukaciji o kuhanju zdrave hrane, koja je održana 5. prosinca 2019. godine, a u organizaciji i izvedbi kuhara ŠKMER-a. Glavni cilj ove edukacije je bio naučiti samostalno pripremiti zdrave obroke. Podijelili smo se u četiri grupe i svaka je imala svog pomoćnika, glavnog kuhara. Za početak smo kuhalili bučinu juhu i tjesteninu u umaku od rajčice i pačnjeg mesa. Pekli smo mala mliječna i kvasna peciva i od njih radili razne oblike. Zadnje jelo je bila savijača od jabuke, cimeta i čokolade. Dok je zadnja grupa dovršavala jelo, ostali su postavljali stol i oblikovali salvete, a drugi su čistili kuhinju. Sjeli smo za stol i probali sva jela. Bili smo oduševljeni! Uživali smo u ovom jako lijepom iskustvu i želimo ga opet ponoviti!

Međunarodni dan volontera

PIŠE Paula Marović, g3.m

Međunarodni dan volontera obilježava se 5. prosinca, diljem svijeta, kako bi se barem na jedan dan skrenula pozornost javnosti na plemenite ljude koji svoje slobodno vrijeme nesebično daruju drugima. Na taj način se gradi bolji i sretniji svijet, a na sam se ovaj dan dodjeljuju i priznanja za uložen rad i trud. Mi smo se 5. prosinca okupili u prostorijama Hrvatske odvjetničke komore, u kojoj se već devetnaest godina dodjeljuju priznanja za dosadašnji volonterski rad. Ove godine su priznane zasluge naše učenice trećeg razreda, Sonja Ležaja i Paula Marović, u pratnji profesorce Ane Topić. Bilo je zaista prekrasno iskustvo biti među svim volonterima, ali i biti jedan od najboljih je nešto što se riječima ne može opisati. Drago mi je što sam imala priliku uključiti se u svaku volontersku akciju i što su nas profesorice Ana Topić i koordinatori akcija uvijek podupirali. Jedinstvena je prilika biti pozvan na ovako važnu i svečanu dodjelu. Nakon same dodjele, pozvani smo u udrugu ŠKMER u kojoj su nas učili pripremati povrtnu juhu, tjesteninu, kruh i štrudlu. Nakon pripreme je slijedila degustacija uz puno smijeha i zabave. Zahvalna sam na ukazanoj prilici i radujem se sljedećem susretu!

Dan dječje radosti i mašte

PIŠE Antea Klepo, g3.m

Splitski Prirodoslovni muzej je zajedno sa Zoološkim vrtom organizirao manifestaciju „Dan dječje radosti i mašte”, uoči blagdana Svetog Nikole. Volonteri naše škole su se pridružili ovoj manifestaciji i uveseljavali najmlađe posjetitelje koji su se vlakićem vozili od Hrvatskog narodnog kazališta do samog Zoološkog vrta. Potom je u pratnji vodiča uslijedilo i druženje s domaćim životinjama, ali i igranje starih igara, kao što su preskakanje konopa, zoga, laščik i skakanje u vrećama. Djeca su uživala i u oslikavanju pločnika, ali i u fritulama koje

su se dijelile. Štandovi su obilovali vunenim božićnim ukrasima, a poučnom igrom uz kviz tražilo se i blago Svetog Nikole. Brojne radionice za izradu vunenih ukrasa su nas oduševile, baš kao i pjesma dječjeg zbora Srdelice koji su nas zabavljali božićnim ritmom. Sveti Nikola je na kraju djeci podijelio slatkiše i pokoju šibicu, a ubrzo mu se pridružila i princeza na jednorogu s kojom su se djeca mogla fotografirati. Sretna sam što sam sudjelovala u ovoj manifestaciji i pozivam sve zainteresirane da nam se pridruže i dogodine. Vjerujte, zabavno je!

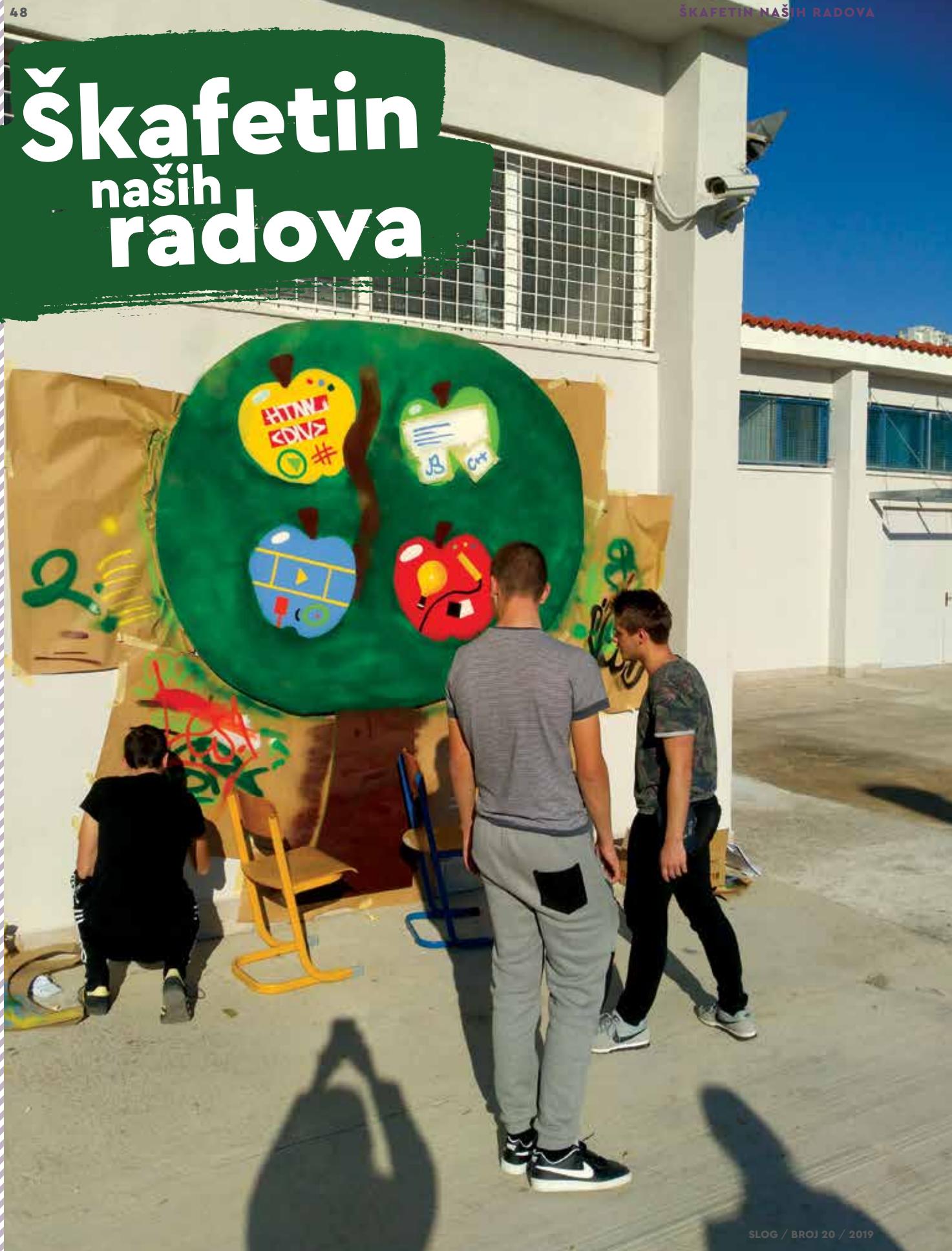
Splitu s ljubavlju

PIŠE Ana Topić, prof.

Udruga ŠKMER je tradicionalno na Badnjak Spličanima dijelila bakalar na Prokurativama. Pripremljeno je i podijeljeno 5000 porcija, a cijela je akcija promovirana kroz uporabu biorazgradivih materijala. Ova jedinstvena manifestacija spaja profesionalne kuhare i volontere koji nam na ovaj način čestitaju Božić. Hvala im na tome, a veliko hvala i Vanji, Pauli, Luciji, Karli, Anji, Leonardi i Aniti. Svi su oni u pratnji profesorce Ane Topić i profesora Tomislava Jukića-Peladića sudjelovali u akciji i poklonili svoje slobodno jutro.

Škafetin naših radova

Nositelj projekta Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije - Služba za mentalno zdravlje, u partnerstvu sa Školom za dizajn, grafiku i održivu gradnju nastavlja i ove godine kontinuiranu suradnju koja će završiti projektnim ishodom uređenja i oplemenjivanja školskog dvorišta. Specifični cilj projektnih aktivnosti je smanjenje vršnjačkog nasilja te drugih rizičnih i/ili neprimjerenih ponašanja mladih.

Učenici Škole za dizajn, grafiku i održivu gradnju pod mentorstvom profesora su izradom staba koje simboliziraju godišnja doba, ali i samu struku, ostvarili zanimljive ideje. Odlučili su se za prikaz komunikacije kroz simbolične načine kreativnog stvaralaštva različitim bojama, materijalima i dimenzijama u kojima se nalaze osobne misli i asocijacije. Nošeni su idejom voditeljice projekta Mirele Grbić, stručne suradnice iz Službe za mentalno zdravlje, da „zidovi nisu prepreke“, već poticaj za prihvatanje različitosti koja ujedno zahtjeva toleranciju i promjenu u nama i oko nas. Suradnja i komunikacija nastala je slaganjem i preklapanjem ideja, koje su interakcija i suradnja u kreativnom stvaralaštvu.

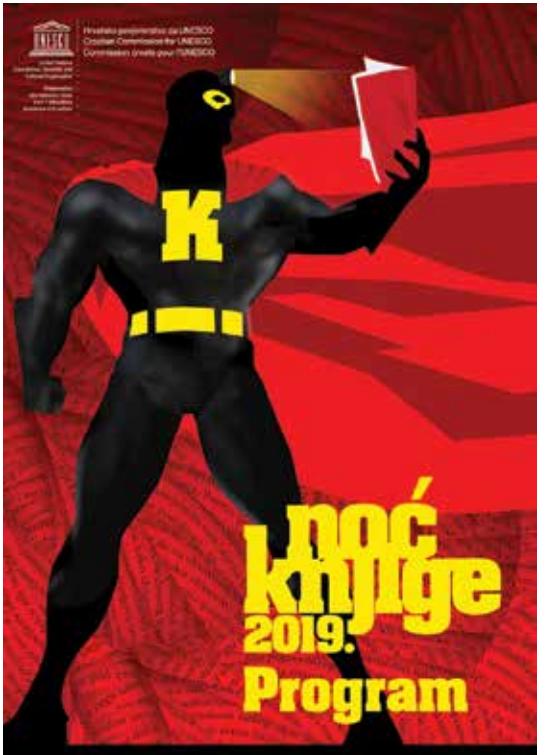
PROJEKT

Zidovi nisu prepreke

PRIPREMILA:

Tanja Ukas, prof. stručnih predmeta

IZLOŽBA

Naslovnice i vizualni identiteti

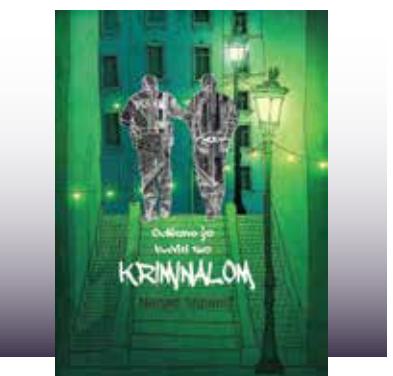
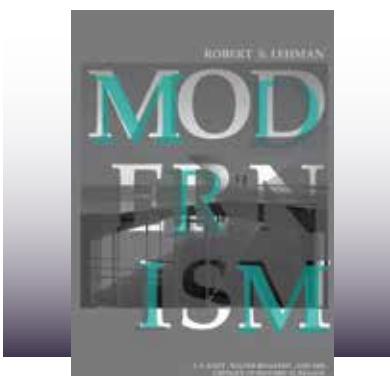
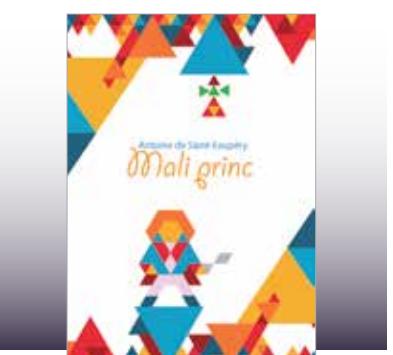
PRIPREMILA

Teodora Grgić-Jeličić,
prof. stručnih predmeta

Noć knjige smo ove godine obilježili od 23. travnja do 3. svibnja u Gradskoj knjižnici Marka Marulića. Pratila ju je izložba naslovnica i vizualnih identiteta u promidžbi knjiga. Napravili smo niz zanimljivih rješenja dječje knjige, slikovnice, znanstvene literature i beletristike. U izložbi su sudjelovali učenici drugih, trećih i četvrtih razreda, smjera grafički urednik-dizajner i web dizajner.

Radovi su nastali ovisno o programima koje učenici prate. Neki su reprodukcije, neki redizajn postojećih naslovnica, a među njima je bilo i autorskih radova učenika pod mentorstvom profesorice Teodore Grgić-Jeličić. Na ovaj način smo obogatili samu manifestaciju Noć knjige i učvrstili suradnju s Gradskom knjižnicom Marka Marulića. Naša je suradnja započela kroz projekt s Turističkom i ugostiteljskom školom Split, kroz zajednički nagrađeni rad „Embrace the lace“, a nastavio se u kontinuiranoj suradnji samih škola s knjižnicom.

Ovom izložbom, koja je samo jedna u nizu budućih događanja, predstavljeni su radovi koji su nastali na satovima Praktične nastave i Vizualnih komunikacija.

SLOG / BROJ 20 / 2019

PROJEKT

Iz čega su jeli naši stari - suradnja s Muzejom Ivana Meštrovića

PRIPREMIO

Frane Šitum,
prof. stručnih predmeta

Projekt Pre(hrana), koji je dio Međunarodnog dana muzeja, zasnovan je u suradnji s Galerijom Meštrović, kao dio pedagoško-edukacijske akcije Hrvatskog muzejskog društva, a u čijem su radu sudjelovali i učenici naše Škole. Sama suradnja započela je pozivom muzejske pedagoginje Iris Marinović, koja je izrazila želju za partnerstvom s našom Školom. Muzej, odnosno Galerija Meštrović ima jedinstven prostor blagovaonice s autentičnim inventarom, a nedostaje jedino posuđe i servis za jelo iz toga doba, kao i hrana prema prigodom jelovniku. U samome fundusu postoje i zapisi o jelovniku obitelji Meštrović, iako nedostaju fotografije keramike iz tega doba. Fotografije koje smo dobili na uvid dio su zbirke MUO-a iz Zagreba. Prijedlog za sudjelovanje uključio je izradu keramičkih predmeta

SLOG / BROJ 20 / 2019

koji su nalik onima iz prošlosti i izlaganje samih radova unutar muzejskog prostora u dogovorenom vremenu.

Cilj suradnje bio je učeničko stvaranje pod izravnim utjecajem umjetničkih djela i kulturne baštine. Potrebno je naglasiti i da će njihovi radovi, s druge strane dobiti valorizaciju i afirmaciju kroz izlaganje u muzejskom prostoru. Radovi su inspirirani likom i djelom Ivana Meštrovića, izloženi su u muzejskom postavu, u blagovaonici Galerije Meštrović. U sklopu postava izložena je i video animacija s prikazima procesa izrade keramičkog posuđa.

U projektu su sudjelovale učenice 3.b razreda: Ana Brizić, Anela Kemura, Lea Lucija Vukoja, Mirjam Bujević, Petra Žanko, Nathalie Veith, pod mentorstvom profesora Frane Šituma i Petra Bikića.

IZLOŽBA

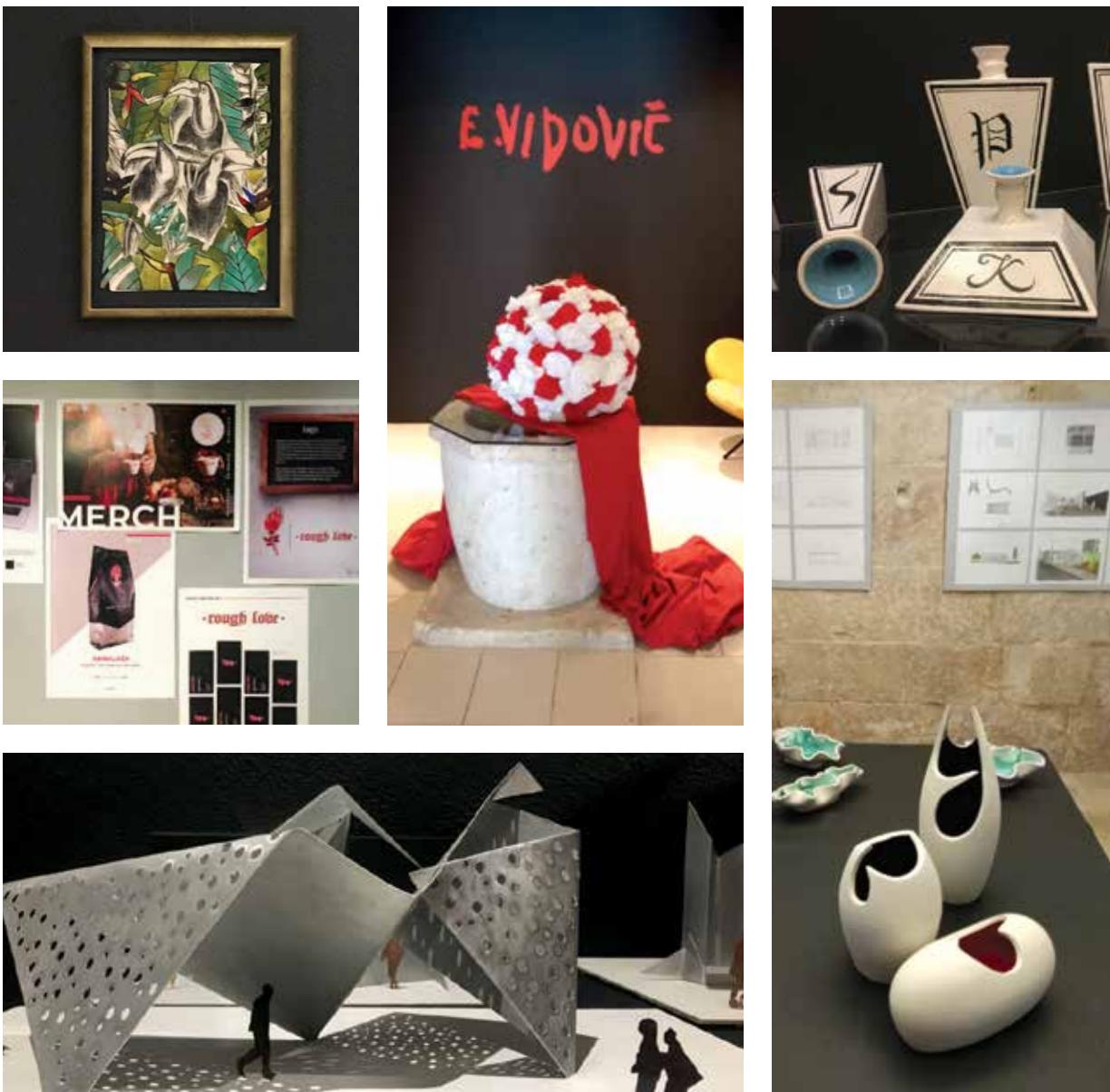
Tradicionalna izložba učeničkih radova u Galeriji Emanuela Vidovića

18. tradicionalna izložba radova učenika naše Škole, održana je 21. svibnja 2019. godine. Izložba se osvrnula na prethodnu školsku godinu i ponudila je izbor učeničkih radova u raznim tehnikama iz područja grafike, umjetnosti, dizajna i multimedije, prezentirajući time raznolikost i svestranost same Škole i njezinih brojnih smjerova.

IZLOŽBA

Božićna izložba u prostorijama Splitsko-dalmatinske županije

PIŠE
Antonela Zagorac,
prof. stručnih predmeta

Odličnu suradnju u 2019. godini s našim osnivačem, Splitsko-dalmatinskom županijom, odlučili smo obilježiti prigodom božićnom izložbom u njihovim prostorijama. Postavljeni su radovi s božićnim i sakralnim motivima naših učenika iz smjerova aranžersko-scenografski dizajner, dizajner keramike i dizajner metala, koji su nastali pod mentorstvom profesorica: Tanje Ukas, Antonele Zagorac i Petre Kovačić.

BIJEG

Bijeg. Teška riječ i širok pojam. Baš kao i ljubav. Bježati možemo od svega što nas okružuje, od onog što nas tišti. Možemo bježati i od onog što se krije u nama, od posljednje kapi rose na hrastovom listu. Bijeg je nadimak straha. Jesmo li se ikada zapitali zašto bježimo? Mislim da nitko nikada nije rekao da je suočavanje sa strahom lako, jednostavno. Ipak, kada konačno postignemo određeni cilj, dobijemo i dašak iskre, ponosa i sreće. Naši ciljevi bi se trebali sažeti u jedan, a taj je proživjeti život najbolje što možemo. Trebali bismo uvidjeti da život nije ruža bez trnja i da je svrha u borbi. Boriti se trebamo sami za sebe, za one koji to zaslužuju, za ciljeve, ljubav, pravdu. Sve je vrijedno borbe, a ako i nije trebamo sebi dokazati da možemo, želimo i hoćemo. Bit je u prožimanju vlastitih granica u neno-normalne daljine. U suočavanju, izbjegavanju bijega, sve dok se ne budeš smatrao vukom koji se nikom ne mora dokazivati i koji zna svoju vrijednost. Suočavanje je ponekad teško, kao i doseg lavlje hrabrosti jedne male, poštene i iskrene duše. One koja zna svoj razlog postojanja i one koja ne odustaje sve dok se rane ne pretvore u ožiljke. Svi mi živimo i vrijedimo onoliko koliko dobrote posjedujemo. Putokaz nam je korak dalje, nipošto kočenje i povratak. Gdje bi ovaj svijet bio da se nitko nije zalagao? Gdje? Tko bi stvarao zajednicu? Staviš li cijelu dušu na pladanj i daš li sve od sebe, bit ćeš prvi u gomili koji će se suočiti oči u oči s problemom. Ulaži u sebe, izgrađuj se. Sve do naših posljednjih otkucaja mi zapravo učimo kako biti ljudi. Problemi nas ne smiju utišati ako naše osobnosti vrište. Smiješ griješiti, ali i učiti iz grešaka. Borba je uspjeh, nuda pobede. Život je igra, a kockanje je nedopustivo. E, pa budi igrač, a ne igračka kojom se igra i ne žali se, radi za bolje, ulaži. Ne moraš sjediti na vrhu kako bi imao krunu i radnje borca. Glas, možemo bez svega, ali bez samih sebe teško. Piši svoj početak, zapiši život i zacrtaj svoj kraj. Stoj na nogama, glavom i bradom. Oči drži budnima za otvorene vatre. Uloži toliko žara da nebo poželi rasti, sunce se ugasiti, a čopor napraviti mjesta za novog predvodnika. Prijatelju, najlakše je odustati. Hajde, bori se! Glasno se smij! Usuđuješ li se? Čemu uopće strah?

Nera Kutlača, g1.a

ILUSTRACIJA:

Petar Čilaš, g3.b, Borna Cotić, g3.b

Ne čekaj SUTRA

Čekamo sutra, ali to sutra nikada neće doći zadnji dah sve je bliži, tu nema pomoći.
86 400 sekundi i u drugom smo danu
vrijeme nam bježi, a mi i dalje gledamo u drugu stranu.

Zbrka neizbjegnih pitanja – što će biti, gdje i kada, a dani, tjedni, mjeseci i godine sačinjeni su od sada. Naivno gledamo u budućnost, kao da imamo garanciju za još jedan dan slijepo tražimo sreću, iako slutimo da sve je kao san.

Ne možemo vidjeti dok ne dođemo do kraja sva lutanja, greške i neispunjena obećanja. Da, znam. Ponekad je živjeti prava gnjavaža Ali tu si, sa mnom, dišeš, živiš, sanjaš, šapčeš mi: Moja najdraža

Zato primi me za ruku, reći ću ti svoju tajnu. Jedini način da živiš u sreći i blagostanju je da cijeniš svaku sekundu u danu, jer nikada ne znaš koju ti je Bog dao kao zadnju.

Lucija Šalinović, g2.m

ILUSTRACIJA:
Veronika Perić, g3.b

Sav je život san

Sav život je san. Znam, ja ne spavam, ja lutam. Najdubljim oceanima, najvišim planinama, najskrivenijim špiljama, najosamljenijim selima... U potrazi za srcima što traže pravdu, za dušama što žive u jadu, djeci koja noćima plaču sama, majkama što jedva preživljavaju dan, jer nemilosrdni ratnik im je oduzeo najveći dar... Da, u potrazi sam za ljudima kao što sam ja. Starim dušama, zaljubljenim u svaki dan, svaki trenutak radostan. Ne bih znala što je sreća, dok noćima sama žudim, za nekim tko svoje dane provodi u šutnji, boli, neobjasnivoj tuzi pa da pokažem kako za sreću ne treba nikto drugi, da slijedi svoje snove i vjeruje u sebe, a ako je i dalje izgubljen, neka samo prati mene. Pokazat ću mu najudaljenije zvjezde, kako je život moguće živjeti bez bijede... A polako, kako padamo sve dublje i dublje u san i ovoj priči se bliži kraj, htjela bih se ispraviti. Život nije samo san. Ne, za mene je pravi raj.

Lucija Šalinović, g2.m

ILUSTRACIJA:
Andrea Kolarov, g3.b

Ljepota

Ona je tajna koja nas obuzima i privlači. Mi smo zapravo stvoreni da tragamo za njom, ljepotom. Često je tražimo po neprohodnim stazama, a svaka nova staza je različita od one prethodne. Ona je tu, krije se duboko u nama i čeka da je zaslužimo i shvatimo. Trajna je i savršena, očima često nevidljiva, ali zato srcem i te kako jest. Krije se u ljudima, slikama, notama, knjigama, prirodi. Mislim da je najveća upravo ona koju svi posjedujemo, a to je Život. Ljepota inspirira, širi se, posebna je i vrijedna.

Ela Anić, g1.a

Glazba

Skupina nota i frekvencija koja u nama budi davno zaboravljena sjećanja, inspirira nas i oživljava. Prva ljubav, anegdote proživljene s najboljim prijateljima, lude i neprospane noći, sve je pratila i pratit će glazba. Ne bih mogla zamisliti život bez nje, ona je moj pokretač, sačuvani dio svakog mog dana. Ona je i asocijacija na opuštanje, veselje, ali i sjetu i loše raspoloženje. Ponekad, naravno ritam bubnjeva uzlupa naše srce do te mjere da poželi iskočiti iz grudi. Ponekad se smiri, zaspne i sanja. Mirno i spokojno, uljuljano u ritam omiljene lagalice. Ona je i vremeplov, sposoban da nas odvede miljama u prošlost, a i da nas teleportira u svevremensku budućnost. Samo zatvorite oči, stavite slušalice i hops! Tu ste, upravo gdje i trebate biti. Zahvaljujući njoj, glazbi.

Lucija Grubić, g3.m

ILUSTRACIJA:
Antonio Strižić, 3.gB

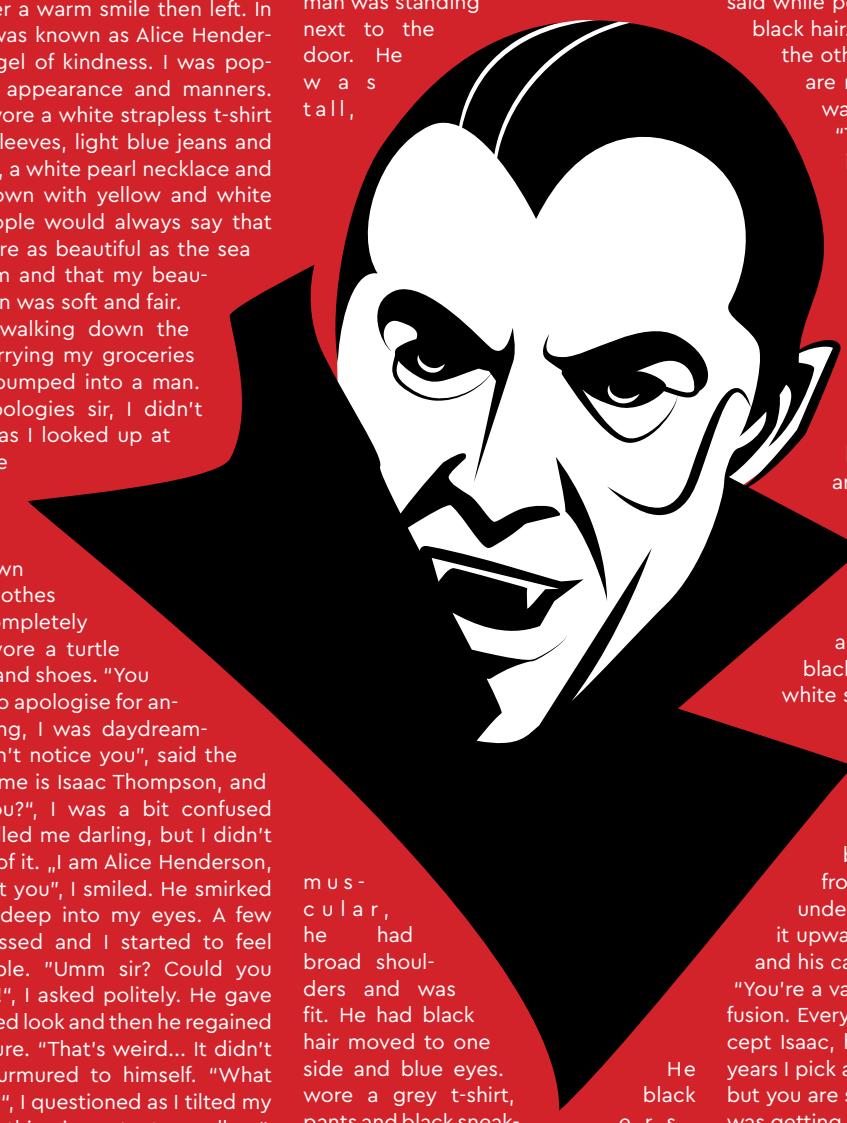

Flirtatious vampire

It was 7th of October, 2020. I was buying groceries at the supermarket as always. After I had finished, an employee called out to me. "Goodnight miss!" said the cashier. I waved and gave her a warm smile then left. In my town I was known as Alice Henderson, the angel of kindness. I was popular for my appearance and manners. That day I wore a white strapless t-shirt with short sleeves, light blue jeans and white shoes, a white pearl necklace and a flower crown with yellow and white flowers. People would always say that my eyes were as beautiful as the sea after a storm and that my beautiful light skin was soft and fair.

As I was walking down the sidewalk carrying my groceries I suddenly bumped into a man. "Oh, my apologies sir, I didn't see", I said as I looked up at the man. He was tall, he had curly red hair and brown eyes. His clothes were completely black. He wore a turtle neck, jeans and shoes. "You don't have to apologise for anything darling, I was daydreaming so I didn't notice you", said the man "My name is Isaac Thompson, and who are you?", I was a bit confused when he called me darling, but I didn't think much of it. „I am Alice Henderson, nice to meet you", I smiled. He smirked and stared deep into my eyes. A few seconds passed and I started to feel uncomfortable. "Umm sir? Could you please stop!", I asked politely. He gave me a confused look and then he regained his composure. "That's weird... It didn't work" he murmured to himself. "What didn't work?", I questioned as I tilted my head. "It's nothing important, goodbye", he said coldly while walking past me. As I turned around he was gone. He just vanished into thin air. I was a bit creeped out so I quickly ran home. I went inside and locked my door, put groceries on the table and I started to put them in their designated places. Having finished I went into my room and I put on pyjamas. I locked the window and I lay down on my bed, closed my eyes and I started to slowly fall asleep. I woke up in a

cold sweat, sat up in my bed and looked around. It was empty, but somehow my window was wide open. A weak sound was coming from the right so I turned but I didn't see anything. My vision faded. I quickly opened my eyes and jumped out of bed. I was in an unfamiliar room. The room and furniture was white with some golden details. As I was turning around to see more, an unknown man was standing next to the door. He was tall,

muscular, he had broad shoulders and was fit. He had black hair moved to one side and blue eyes. wore a grey t-shirt, pants and black sneakers.

"The girls and Isaac are for you", he said while leaving the room. I didn't want to follow him, but I had no choice. I looked out the window and saw that I was on the second floor of some gigantic house and that there was a big rose bush beneath me. I quickly started to follow the man. After following him for quite some time we arrived at the dining hall. Seated to the table, there were two girls and Isaac. One had

long black hair, blue eyes and one was bloody. The other girl had similar features like Isaac. She had short, straight red hair and a green eye. She didn't have the other eye, she just had a black hole with tar dripping out of it where her other eye needed to be. The girl with black hair stood up and started talking. „Hello Alice, my name is Anabelle, That's my brother Max, he brought you here", she said while pointing at the man with the black hair. "We are both humans, but the other three people living here are not", he said with a smile. I was confused and freaked out. "The girl sitting next to me is Maya Thompson, Isaac's sister, she's a demon", I looked at her and she gave me a cold-hearted stare. I was still confused when she said 'the other three people'. There were only Isaac and Maya. "The girl behind you is Kiki Williams, she's a ghost, I think you'll like her the most", he said happily. I turned around and saw a girl with long wavy white hair, bright yellow eyes and grey skin standing next to the door, she wore a grey shirt with a skull in the middle, short black pants, black stockings and white shoes. She gave me a warm and welcoming smile. I was terrified of what was happening so I turned to face the head of the table, Anabelle, but Isaac was somehow in front of me. He put his hand underneath my chin and pulled it upwards. His eyes turned yellow and his canines were long and sharp. "You're a vampire?", I screamed in confusion. Everyone seemed to chuckle except Isaac, he just smirked. "Every five years I pick a young woman as my food, but you are special Alice.", he said as he was getting closer to my ear. "You don't react to my pheromones", he whispered as he kissed my ear. "You will never leave this place", he said with joy in his voice.

I backed away in fear of what I just heard. The girl named Kiki stood by my side, put her hands on my shoulders.

"Run!" she said "if you don't want to become one of us!"

Nina Lisica, g1.m

ILUSTRACIJA Patrik Radić, g3.b

Kada ne mogu donijeti neku odluku, put me odvede do mora. Sjedim na kamenu i zagledam se duboko u more. More mi je uvijek bila inspiracija, a sunce izvor života. Ideja se razvila iz moje navike da svoje negativne emocije zamjenim pozitivnim, inspiracija mi je priroda. Svjesna sam prirodnih katastrofa, zagađenih okoliša, ljudi koji napuštaju svoje ratom opustošene gradove i naselja u potrazi za novim izvorom života. Dok promatram sunce i more, shvatim da je očuvanje izvora života u našim rukama. Ovim radom sam željela dati svoj glas i doprinijeti ovom malemom gestom velikom koraku koje moraju napraviti generacije koje dolaze. Rad je zamišljen kao maketa na kojoj je oblik života niknuo iz zagađenja i ruševine koju je čovjek svojim nemarom stvorio, a okoliš doveo do ruba uništenja. Koristila sam plastiku kao trenutno najveći izvor zagađenja na Zemlji, koji i u ovom trenutku dok pišem, uništava ovo prekrasno more koje gledam. U sredini, među otpadom, prikazala sam nadu kroz simbol cvijeća i vjeru da još imamo vremena spasiti izvor života na Zemlji. Kapsula u kojoj je ostatak prirode, predstavlja moju viziju opstanka i zaštite posljednjeg oblika života. U trenutcima moje vlastite slabosti me je iscijeljivao i dao nadu i vjeru da je život neprocjenjiv, kao i njegov jedinstven oblik na Zemlji.

EMMA TOKIĆ

aranžersko-scenografska dizajnerica, 4.b

MENTORICA

Petra Kovačić, prof. stručnih predmeta

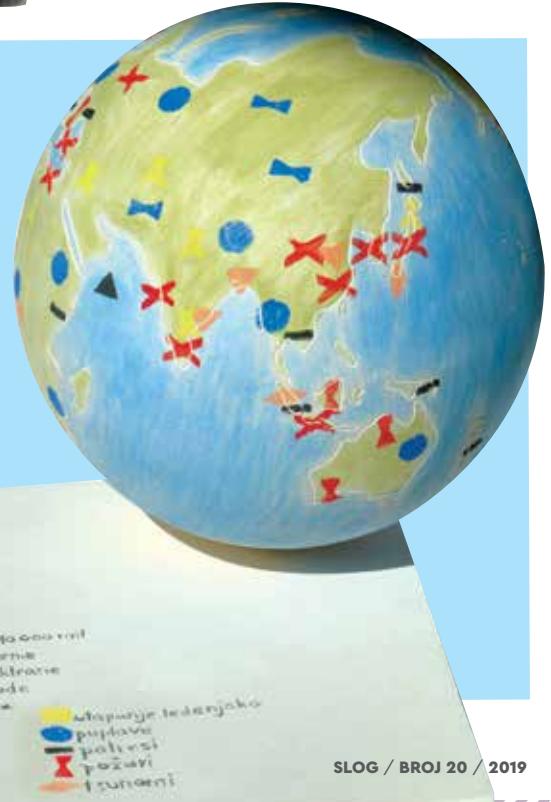
Ideja ovog rada je upozoriti na trenutno stanje ekološkog sustava na Zemlji, a želja je potaknuti svijest i savjest ljudi koji na njoj žive. Istražujući sam izdvojila mjesta koja su izvori najvećeg zagađenja i mjesta koja su pogodena prirodnim katastrofama uzrokovanim klimatskim promjenama kao posljedicama zagađivanja Zemlje. U glini sam izradila kuglu i na njoj ucrtala kontinent, a različitim simbolima označila sam najugroženija mjesta na Zemlji. Kad bismo nastavili označavati sve teže posljedice i sve veća zagađenja, znakovi bi postupno prekrili cijelu Zemlju.

ANA BRIZIĆ

dizajnerica keramike, 4.b

MENTORICA

Petra Kovačić, prof. stručnih predmeta

ŠKAFETIN NAŠIH RADOVA

Brzim napretkom novih tehnologija, ljudi više nemaju potrebu filmova i druge podatke pohranjivati i snimati na CD-ove i DVD-ove te ih odbacuju, ne znajući da pola tog smeća završi u moru, oceanima, rijekama i jezerima. Primijetila sam njihovu dekorativnu kvalitetu zbog srebrne boje i zanimljiv kružni oblik, a kad sam ga razrezala, podsjetio me na ljsku ribe i ideja se sama nametnula.

BRUNA GRBAVAC

aranžersko-scenografska dizajnerica, 4.b

MENTORICA

Petra Kovačić,
prof. stručnih predmeta

ŠKAFETIN NAŠIH RADOVA

Vukovar – Grad svjetla

Promatram mirno more i čisto nebo obasjano suncem. Pokušavam zamisliti tvoj pogled te davne ratne godine. Dok sam ja slušala tišinu, tebe su budili zvukovi granata. Dok sam ja bezbrižno hodala svojim gradom, ti si se skrivala bježeći od strašne smrti. Ti nisi mogla imati normalno djetinjstvo, a ja zbog toga osjećam tugu i bol. Zašto postoji rat? Zašto ne može biti mir? Kakvo je to djetinjstvo bez prilike da se doživi prvi poljubac, druženje i prijateljski smijeh?

Ta su ti pitanja sigurno prolazila kroz glavu dok si osluškivala odjeke metaka u svom skloništu. Mislim da si osjećala gorčinu, ali i tugu, znajući da se više nikada nećeš moći vratiti u svoj dom. Vjerujem da je tvoja nada zajedno s vremenom koje je odmicalo bivala sve manja. Pišem ti ovo pismo kao znak zahvale i da ti kažem kako tvoja žrtva nije bila uzaludna. Hvala ti što si hrabro podnijela svu bol i agresiju da bismo mi danas mogli slobodno živjeti u voljenoj domovini. Vukovar je Grad Heroja i nadam se da osjećaš taj ponos. Danas se polako pokušavamo okrenuti budućim vremenima, ali sjećanje na Vukovar nikada neće umrijeti. Žrtve Vukovara nikada neće biti zaboravljene.

Ana Grbeša, 4.g

ILUSTRACIJA
Tino Bašić, g3.b

INTERVJU

slatka strana umjetnosti

PIŠE

Šime Sučić

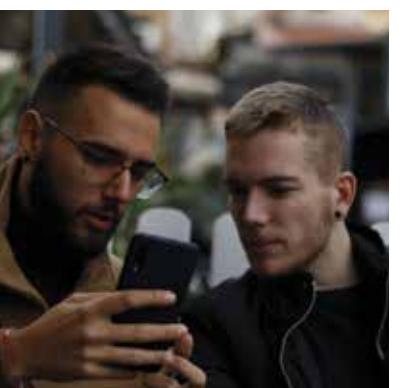
FOTOGRAFIJE

privatna arhiva Luke Pavića

Ove smo godine u našem školskom listu odlučili predstaviti Luku Pavića. Luka je bivši učenik naše Škole, a danas je svježe i mlado lice koje se mu jevitom brzinom penje u svijetu slastičarstva. Intervjuirao ga je nekadašnji školski kolega, a danas uspješni student novinarstva, Šime Sučić.

PLEŠEMO, SVIRAMO, NATJEČEMO SE

Šime: U svijet slastičarstva si zakoračio ne tako davno, a već ostvaruješ poprilično zavidne rezultate. Kada se pojавila ljubav prema pravljenju slastica?

Luka: Ljubav prema kuhanju bila je oduvijek prisutna, a slastičarstvo je moja „friška“ ljubav. Kad sam prvi put posjetio slastičarnicu Tee Mamut, osjetio sam da je to ono što sam oduvijek želio.

Šime: Napravio si velik odmak od srednjoškolske struke koju si stekao u školi za dizajn, grafiku i održivu gradnju Split i krenuo u potpuno drugom smjeru, ali i dalje umjetničkom. Jesi li znao da će tvoja budućnost krenuti u drugom smjeru?

Luka: Već sam u četvrtom razredu srednje škole znao da će se baviti drugom vrstom umjetnosti. Oduvijek sam volio boje, oblike, a sada ih kombiniram s okusima. Moji su deserti ujedno i prava mala umjetnička djela.

Šime: Prekvalifikaciju za slastičara si upisao prije osamnaest mjeseci. Kako je uistinu započela ova slatka priča?

Luka: Nakon maloprije spomenutog događaja, nije mi trebalo puno vremena da postanem prekvalifikant jedne privatne ugostiteljske škole.

Šime: Opisi nam daljni tijek do gađanja.

Luka: Odmah nakon diplome dobio sam i posao. Ni u najluđim snovima nisam mislio da će se sve odviti tolikom brzinom. Moj prvi poslodavac

PLEŠEMO, SVIRAMO, NATJEČEMO SE

bio je luksuzni hotel Lemongarden na otoku Braču.

Šime: Kako je bilo raditi u priznatim restoranima i hotelima? Jesi li osjećao veliku odgovornost?

Luka: Rad u visokoj gastronomiji je općenito dosta težak. Kao i svaki chef, karijeru sam započeo pranjem posuđa. Morate znati da se u ovakvim tipovima restorana nerijetko radi i dvanaest sati bez stajanja. Tempo rada je brz i intenzitet ne jenjava. U kuhinji postoji i hijerarhija. Početnici rade najteže poslove, ali se sav trud mora shvatiti kao „vjetar u leđa“ koji nas kasnije učini jačima. Odgovornost je u kuhinji poput domina, ako jedna pozicija ne funkcioniра kako treba, sve će biti u zaostatku.

Šime: Kakav je osjećaj biti glavni chef?

Luka: Radio sam s dosta chefova i osjećao sam da sam spreman da i ja budem na toj najvišoj poziciji svoje struke. Strpljiv sam i tolerantan. Još uvijek ne mogu ni sam vjerovati da mi se san polako ostvaruje.

Šime: Imaš li uzore iz svoje struke?

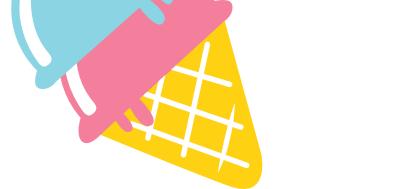
Luka: Najveći uzor mi je mentorica Tereza Armanda, koja mi je prenijela sva prva znanja o slastičarstvu. Spomenuo bih i Teu Mamut, poznatu splitsku slastičarku kod koje sam stažirao, ali i Luciju Tomašić i Petru Jelenić, čije radove pratim i cijenim.

Luka: Naravno. Ova se struka treba stalno razvijati i napredovati. Kod nas je zastupljeno starinsko tradicionalno slastičarstvo koje vapi za osvježenjem. Postoji i novi trend otvaranja modernih pastry shopova koje uspješno slijedimo.

Šime: Vidiš li se u budućnosti negdje u dalekom svijetu ili u domovini?

Luka: Uskoro selim u London na školovanje. Školovat će se na najpriznatijoj svjetskoj kulinarskoj akademiji Le Cordon Bleu. Tamko ću i stažirati u restoranu koji je u

SLOG / BROJ 20 / 2019

SLOG / BROJ 20 / 2019

SVJETSKO VESLAČKO PRVENSTVO

Napadači svjetskog zlata

U glavnom gradu Japana, od 7. do 11. kolovoza ove godine, održalo se Svjetsko veslačko prvenstvo za juniore i juniorke.

Na navedenom skupu u dalekom Tokiju, bio je i učenik g4.b razreda naše Škole, Ivan Vuković. Ivan je član veslačkog kluba Gusar iz Splita, višestruki prvak Hrvatske i član hrvatske izborne vrste. Treba reći da je zbog udaljenosti, skupog puta i boravka, većina zemalja na SP poslala baš najbolje od najboljih natjecatelja i da je samim time ovo natjecanje sukus svjetske kvalitete. Naši su veslači putovali iz Splita za Zagreb, potom za Dubai i Tokio, a let je ukupno trajao dvadesetak sati. Tokio je ogroman grad, pun staklenih nebodera, a veslačima se pružila prilika da vide cijeli Tokijski zaljev. Sve je puno višekatnih mostova i kanala, a ujedno je i jako uredno i nenormalno napućeno. Navečer sve vrvi od ljudi, koji se vraćaju s posla, kupuju, jedu, pi-

ju... Vrućina i vlaga su veliki, kako po danu, tako i po noći. Zbog kolabiranja nekih veslača, staza se zatvara kad temperatura prijeđe 32 stupnja. Sama je staza mikro i makro geografski nezgodno smještena. Mikro geografski, zato što puše jak vjetar koji unatoč gradićkim pothvatima stvara veliku vlagu i vrućinu, teško se diše i temperature su vrlo visoke. Zanimljivo je da se nekoliko metara od staze nalaze dvije goleme vjetrenjače. Prvog je dana natjecanja reprezentativni dvojac Vuković-Borković, u eliminacijskoj utrci ušao direktno u polufinale. Sljedeća je polufinalna utrka na programu bila

Prvog je dana natjecanja reprezentativni dvojac, u eliminacijskoj utrci ušao direktno u polufinale.

sutradan u 10.30 sati, po tokijskom vremenu. Borba za medalju vodila se doslovno do zadnjeg zavesala. Odlučivala je svaka sekunda. Dvojac u sastavu Borković-Vuković zauzeo je konačno četvrto mjesto. Valja istaknuti da je naše mlade Hrvate posebno istaknuto komentator Svjetske veslačke federacije, a u A finalu odmah su se izdvojili glavni favoriti Rumunji, za njima su „jurili“ Talijani, a iza toga su slijedili naši i Nijemci. Ostatak društva (Francuska i Belgija), nije imao šanse u utrci s navedene četiri posade. Naši momci nisu izborili medalju na Svjetskom prvenstvu, ali su bili fenomenalni i dokazali su da spadaju u sam vrh svjetskog veslanja. Ivan je inače mlađi godinu dana od konkurencije koja ga je pobijedila pa će imati priliku i dogodine „napasti“ svjetsko zlato. Do tada mu preostaju naporni treningi, fakultet, dva prvenstva... nije malo. Sretno!

PIŠU
Luciana DUPLANČIĆ, g4.b
Anita BOROZAN, g4.b

OLIMPIJSKE IGRE MLADIH Zlatni reprezentativac naše Škole

Ja sam Jakov Dujić. Idem u 2. razred Škole za dizajn, grafiku i održivo građenje. Treniram rukomet zbog kojeg sam se i ove godine doselio u Split iz Zadra. Rukomet treniram već deset godina i uživam u svakom trenutku provedenom na parketu. Svaki dan imam dva treninga, što je uz pohađenje škole jako teško stići, ali gdje ima volje, ima i načina. Najbitnija je dobra organizacija. Uz sve treninge i školske obvezne, teško se nađe vremena za druženje s prijateljima i noćne izlaska. Moj najveći dosadašnji uspjeh bilo je zlato na Olimpijskim igrama mlađih u Italiji, gdje su sudjelovale 24 države i radi toga sam izrazito ponosan i sretan. Bilo je tu još puno medalja, dobrih utakmica i uspjeha. Ove godine mojoj ekipi i meni je cilj biti među prva tri na državnom natjecanju za kojeg naporno treniramo i nadamo se dobrom rezultatu. Član sam Hrvatske rukometne reprezentacije i ove godine nam je europsko prvenstvo u Austriji. Nadam se da cu izborit svoje mjesto među 16 igrača koji idu na prvenstvo.

ŠKOLSKO NATJECANJE

Streljaštvo

Školsko natjecanje u streljaštvu za učenice i učenike srednjih škola, u organizaciji Udruge za sport i rekreaciju djece i mlađe grada Splita, bilo je ove godine posebno uspješno za učenike naše Škole. Učenice Marieta Duplančić, Andrea Vukojević iz 3.g. i Antea Klepo iz 3.m osvojile su treće mjesto.

Još uspješniji su bili učenici Luka Matković i Ante Gazibara iz 3.m te Marko Stipanović iz 4.m koji su osvojili prvo mjesto!

Olimpijski haiku

Zovem se Jere Hribar. Treniram plivanje u PK Grdelin, od nepune šeste godine. Na treninzima sam upoznao mnogo prijatelja. Prije dva dana sam napunio 16 godina. Polako počinjem s ozbiljnim treninzima. Dižem se rano, u 5:25. Doručujem, spremim se, obučem se i idem. Dođem na bazen u 5:55 i čekam trenera. Trener Jakša me preuzima. U 7:30 krećem u školu. Vraćam se kući u 14 pa opet natrag autobusom na trening. Trener Jakša me preuzima. Otac me vraća u 18 sa treninga. Jedem, učim, jedem, idem spavati. Ja sam kadetski i mlađi juniorski prvak Hrvatske u plivanju. Nitko nikad u Hrvatskoj s 15 godina nije isplivao 50 metara slobodno u malom bazenu brže od mene (23,25). Teško je uskladiti školu i trening u malo vremena, ali naravno ako nešto hoćeš, to i napraviš. Najveći san mi je, naravno, otići na Olimpijadu.

TJELESNO

VJEŽBANJE I UČENJE

PRIPREMILA Jasminka Blažević, prof.
ILUSTRACIJA Petar Čilaš, g3.b

U ovom prilogu pročitajte savjete kako možete održavati svoj zdravstveni status i osjećati se mnogo bolje, poletnije i energičnije uz nekoliko jednostavnih vježbi koje možete raditi prije ili poslije nastave, kako u školi tako i kući za vrijeme učenja.

Naše tijelo nije organizirano za sjedenje, ljudi su stvorenji za kretanje te su kao takvi dosegli vrhunac evolucije. U posljednje se vrijeme manje radi fizički, a više intelektualno. Zanemaruju se primarna fiziološka potreba tijela za kretanjem.

Problemi koji su vidljivi i učestaliji u današnje vrijeme su: opušteni trbušni mišići, oslobljeni mišići stražnjice, napet vrat, ukočena kralježnica i/ ili njezine deformacije, višak kilograma, loše držanje tijela, ukočenost zglobova i mnogi drugi.

Nije potrebno puno dati od sebe kako bismo spriječili nastanak bolova i bolesti uzrokovanih upravo tjelesnom neaktivnošću. Kao što smo već spomenuli, svakodnevne škol-

ske obaveze podrazumijevaju dugotrajno sjedenje i rad za računalom, što nikako ne koristi našoj kralježnicu, kukovima, koljenima pa se postupno mijenja i držanje tijela (postura).

Postoje jednostavni savjeti koji vam mogu pomoći da sati provedeni u sjedećem položaju brže prođu i budu korisni i za vaše tijelo.

Provjerite svoje držanje kad stavite podlaktice na stol, ramena moraju biti potpuno opuštena, a vaša podlaktica treba stajati pod kutom od 90 stupnjeva u odnosu na nadlakticu. Na taj će način sprječiti kifotično držanje, naginjući se stalno prema naprijed te ćeće smanjiti napetost u ramenima.

Prostor između naslonja stolca i vaše kralježnice mora biti

minimalan. Na taj će način rasteretiti lumbalnu kralježnicu pritiska uzrokovanih pogrešnim načinom sjedenja.

Vježbe koje su prikazane možete izvoditi 1-2 puta dnevno nakon dugotrajnog sjedenja ili kada osjetite da su vaši mišići zategnuti i umorni, a vi teško dolazite do koncentracije. Poboljšavanje cirkulacije provođenjem nekoliko navedenih vježbi, potaknut će dotok kisika, kako do mišića, tako i do mozga te na takav način „probuditi“ vas i pripremiti za daljnje učenje.

Svakako je izuzetno važno kako provodite veliki odmor:

- obavezno izadite iz učionice i prošetajte na svježem zraku
- napravite nekoliko dubokih udaha na nos i izdaha na usta, da povećate dotok kisika zbog zatvorenog prostora
- nemojte sjediti ispred škole nego šetajte i po mogućnosti odradite nekoliko stepenica da poboljšate cirkulaciju
- kratko protegnite ruke i noge tako da regenerirate mišiće
- kvalitetan obrok za vrijeme velikog odmora je obavezan: voće, jogurt, integralni sendvič... zaboravite na krafne, kifliće i slatkiše
- pijte tekućinu, po mogućnosti vodu ili prirodni sok
- nemojte u pauzi piti kavu, gazirane sokove ili energetska pića koja će naglo podignuti razinu šećera u krvi i kada se vratite u učionicu naglo pasti pa ćeće se osjećati loše
- ne koristite mobitel, nego pričajte s prijateljima i to naravno o pozitivnim i veselim temama koje će vas nasmijati i potaknuti lučenje serotonina (hormona sreće).

Posjetite stranicu [gym_by_Jase](#) na Instagramu i Facebooku i pogledajte vježbe koje možete raditi svakodnevno kod kuće!

TRENDJAVA NA PODRUČJU PSIHOLOGIJE

*prema APA (American Psychological Association)

PRIPREMILA Nataša Burilović, psihologinja

IZVOR www.idego.it

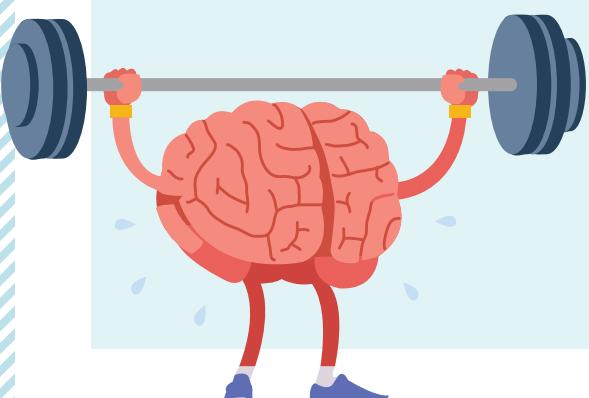
ILUSTRACIJE Tino Bašić, Veronika Perić, Patrik Radić, Antonio Strižić, Petar Čilaš, Ivo Krstulović, Ivan Brajčić; g3.b

1. Klimatske promjene

Kako navesti ljudе da smanje potrošnju energije? Fokus psihologije je na promjeni ponašanja, odlučivanja o okolišu i učinkovitom komuniciranju o ekološkim porukama. Klimatske promjene su ljudski problem. Intervencije psihologije mogu promicati održivo ponašanje među pojedincima, ali i društvenim, organizacijama i vladama. Psihološka istraživanja proučavaju zašto se i kada ljudi uključuju u „zeleno ponašanje“.

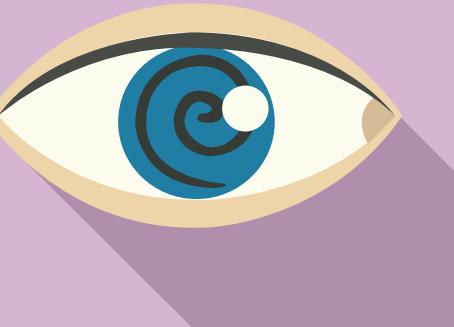
3. Sportski psiholozi

Sve je više sportaša i timova koji traže stručnost sportskih psihologa. Oni pomažu sportašima da prebrode mentalne zapreke i riješe probleme mentalnog zdravlja (ansioznost, depresija, poremećaji prehrane, psihološki pritisak prije nastupa, upravljanje bjesom, upravljanje emocijama i odlukama). Vještine sportskih psihologa sve češće traže i profesionalci koji imaju stresne poslove, poput kirurga, vatrogasaca i vojnika.

2. Liječenje boli

Kako liječiti bol bez lijekova? Psiholozi traže nefarmakološke mogućnosti liječenja kronične boli, iako prepreke ostaju. Najčešći psihološki tretman boli je kognitivno-behavioralna terapija (CBT). Programi koji se temelje na ovoj terapiji pružaju edukaciju o boli, vještinama samoupravljanja i psihološkim alatima koji pomažu pacijentima da postanu aktivniji i da bolje upravljaju simptomima. Ostali tretmani uključuju i terapiju prihvaćanja i predanosti, hipnozu i smanjenje stresa temeljenog na pažnji (MBSR).

4. Zdravlje i fizičko blagostanje

Nova istraživanja podržavaju tvrdnju da smo ono što jedemo. Studije su povezale prehranu s visokim udjelom prerađenog mesa, brze hrane i šećera s depresijom i hiperaktivnim poremećajem. Izbor prehrane utječe na naše tijelo i um.

5. Psihološka pomoć (kod „dugotrajne skrbi“)

Psiholozi igraju važnu ulogu u stvaranju novih modela skrbi koji bolje služe korisnicima i osoblju. Pruža se veća pažnja osobitostima svakog stanara, a pojačana je i briga za mentalno zdravlje i potrebe samih korisnika.

6. Politika

U doba pojačanog aktivizma, psiholozi naoružani istraživanjima podižu svoj glas u ime ranjive populacije. Brinu se o psihološkom zdravlju ljudi, ne samo na osnovi individualnog klijenta, već i u zajednicama i samome društvu.

7. Big data (Veliki podatci)

Veliki skupovi podataka generirani u društvenim medijima, otvaraju nove puteve istraživačima za istraživanje ljudskog ponašanja u stvarnom svijetu.

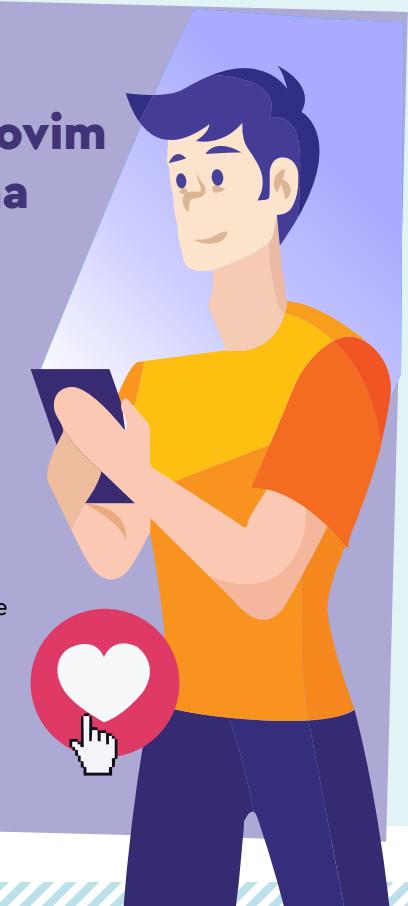
8. Dizajn tehnoloških alata

Tehnologija pruža ogromne mogućnosti za učenje, brigu o zdravlju i povezivanje s drugim ljudima. Psiholozi imaju važnu ulogu u razvoju alata za postizanje pozitivnih promjena na ljudе i u razumijevanju utjecaja tehnologije na zdravlje, blagostanje i zadovoljstvo životom, produktivnost, međuljudske odnose, obrazovanje i zdravstvenu zaštitu.

9. Svjesno upravljanje novim tehnologijama

Povećani stres i tjeskoba su samo neke od negativnih nuspojava koje se mogu pojaviti s pretjeranom upotrebom tehnologije. Tehnologija nam može pomoći olakšati odnose s ljudima koji su daleko od nas, ali ne i s onima koji sjede pored nas. Pacijentima se savjetuje da koriste društvene medije za poboljšanje izvanmrežnih prijateljstava, a ne za zamjenu istih.

10. Digitalna terapija

Postoje aplikacije koje bi mogle poboljšati liječenje različitih poremećaja mentalnog zdravlja. Digitalna je terapija dizajnirana tako da se koristi zajedno s lijekovima ili intervencijama u ponašanju. Digitalne nadzorne ploče omogućuju pacijentima pomoći praćenje pokazatelja zdravlja. Ovakvi digitalni zdravstveni uređaji, softver i aplikacije poznati su kao „digitalni terapeuti“.

ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU I
ODRŽIVU GRADNJU - SPLIT
www.gogss.hr

